Amerika Cümhur Reisi M. Roosevelt pazar günü inkılâbımız hakkında radyoda bir nutuk söyleyecek.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Siirt Meb'usu MAHMUT

Fransada M. Albert Sarraut yeni kabineyi teşkil etti. Silâhsızlanma umumî komisyonu birinci kânuna kaldı.

FIATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2772 | CUMARTESİ | 28 TEŞRİNİEVVEL 1933 | Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa: 24310.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

Gazi Hz. dün Ankaraya varan dost Sovyetlerin yüksek mümessillerini kabul buyurdular ve üç saat görüştüler

Başvekil ziyafette dedi ki: "İlk münasebetimizden beri geçen 13 senede daha ziyade kaynaşdığımızı gördük,,

Sovyet hey'eti reisinin nutkundan: "Gayet sıkı dostluk bağlarımızı bütün dünya biliyor. Bu dostluk hiç bir yerde ve hiç bir kimsede şüphe uyandırmayor,,

Ceneral Voroşilof her iki milletin bugünü ne müşkül şartlar içinde kazanmış olduğunu hatırlattı

Aziz Rus Dostlarımız..

ANKARA, 27. (Telefonla — Baş muharrirmizden) — Burada iki bayramı birden yapıyoruz. Bir taraftan Cümhuriyet bayramını, bir taraftan başlarında Voroşilof Yoldaş bulunan Sovyet Rus dostlarımızı burada selâmlamanın zevkini yaşıyoruz. Neşemiz, memnuniyetimiz hudutsuzdur. Cümhuriyeti tes'ide gelen zevatın hepsi ihtilâlin kahramanlarıdır. Çoğunu tarihleri ile, muvaffakıyetleri ile yakından tanıyoruz. Heyetin başında bulunan Ceneral Voroşilof Sovyet rejiminin şöyle böyle bir şefi değildir, yılmaz azmi, tükenmez enerjisi ile Kızıl Orduyu hürmete şayan bir dereceye çıkaran odur. Stalin, Voroşilof ovyet rejiminin belli başlı iki temelidirler.

Kızıl Ordunun Başkumandanı Voroşilof Yoldaşı tanımıyanlar kimbilir onu hayallerinde nasıl bir sima olarak yaşatırlar? Hakikatte Rus Harbiye komiseri dünyanın en sempatik insanlarından biridir.. 6 sene evvel biz de Rus ihtilâlinin onuncu yıldönümü bayramına iştirak için Moskovaya giden heyet arasında bulunmuştuk. Muvaffak olmuş bir ihtilâlin heyecanını, zevkini tatmıştık. Gerek o tarihte, gerek daha sonraları İsmet Paşa ile beraber Moskovaya gittiğimiz zaman tanıdığımız ve görüştüğümüz Kızıl Ordunun muhterem Başkumandanı Voroşilof Yoldaşa karşı derin bir hayranlık duymuştum. Şimdi kana kana bu aziz yoldaşın tatlı sözlerinden, güler yüzlerinden neş'e ve muhabbet topluyoruz.

Dikkat ediyoruz. Burada halkımızın bakışlarından, Rus misafirlerimize karşı çok hususî, çok derin bir sevgi okuyoruz. Bu bakışta sevgi var, muhabbet var, bilhassa vefa ve emniyet var.

Bunun sebebi basittir. Her iki millet te dünyanın en müşkül bir devrinde biribirine karşı vefa ve dostluk gösterdiler. Ahlâkî karakteri biribirine çok uyan Rus ve Türk milletlerinde gerçekten mükemmel bir fazilet hazinesi var.

Bunlar yalnız menfaatlerde müşterek old[illegible]ları için değil, ahlâk ve karakterleri de bunu emrettiği içindir ki vefa ve sadakat gösteriyorlar. Artık Türk-Rus dostluğu Rusyada da, bizde de siyasî bir an'ane oldu.

Biz onu şahsan Rusyada gördük ve duyduk. Rus dostlarımızın da ayni şeyi burada yeniden görüp duyacaklarına şüphe yoktur.

Şu da muhakkak ki beynelmilel münasebetlerde de Rus - Türk dostluğu artık bir realite ve an'ane olmuştur.

Vaktile açık açık söyliyenler bulunmuştu: "Siz Türkler Rus dostluğu politikasında devam ve ısrar ettikçe, beynelmilel âlemde maddî ve manevî müzaheret bekliyemezsiniz.,,

Bazan tehdit derecesini bulan bu sözler karşısında biz yalnız susmakla kalmazdık. Rus dostluğunun, Rusya ile teşriki mesainin yalnız bizim için değil, bütün devletler için de zarurî olduğunu, Rusyanın samimî bir iştiraki olmadan dünyada sulh takımın teessüs edemiyeceğini söyler ve bu kanaatimizi müdafaa ederdik. Şimdi politikamızın galebe çaldığını görmekle bahtiyarız. İşte taraf taraf Rusya ile münasebet tesisi yolunda çalışan büyük devletlerin teşebbüsleri göz önündedir.

Sovyet Rusya ile yollarımız ayrı ayrıdır. Fakat her iki idarenin de gayesi halka gitmektir, halkın refahını arttırmaktır.

Tekrar ediyoruz: Bu dakikada Ankara neş'eli günler yaşıyor, Rus dostlarımız bundan on iki, on üç sene evvel, ıztıraplarımıza, felâketlerimize "maddî ve manevî,, vasıtalar ile nasıl iştirak ettilerse, bugün de millî bayramımıza, ihtilâlimizin zaferini kutlulama saadetine gene "maddî ve manevî,, vasıtalarile candan iştirak ediyorlar.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

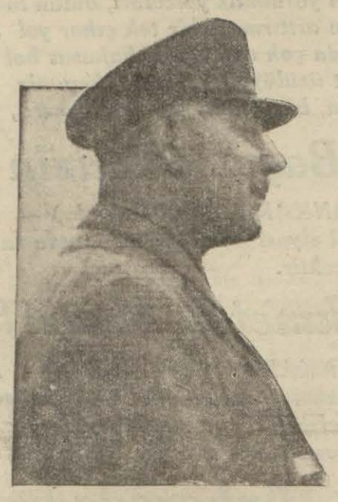

Sovyet heyeti reisi Ceneral Voroşilof

ANKARA, 27. A. A. — Jeneral Voroşilov'un riyasetindeki jeneral Budunny, maarif komiseri Dubnov ve M. Kurjijanovski ile maiyetlerindeki zevattan mürekkep Sovyet heyeti bu sabah 10,35 de hususî trenle İstanbuldan şehrimize geldiler.

İstasyon ve istasyondan Ankarapalasa kadar süren cadde Sovyet ve Türk bayraklariyle donatılmış ve bu cadde üzerinde rusça ve türkçe misafirlere "Hoş geldiniz" yazılarını taşıyan büyük bir tak kurulmuştu.

Misafirler istasyonda Başvekil İsmet ve büyük erkânı harbiye reisi müşür Fevzi Paşa Hazaratiyle millî müdafaa, hariciye, maarif vekilleiryle hanımları halk fırkası umumî kâtibi ve fırka erkânı ile hanımları birinci ve ikinci ordu müfettişi Ali Sait ve Fahrettin, büyük erkânı harbiye ikinci reisi Asım Paşalar, başvekâlet müsteşarları Ankara Vali ve belediye reisi ve refikası hariciye vekâleti kâtibi umumîsi millî müdafaa ve maarif müsteşarı kolordu kumandanı, Süvari Umum müfettişi ve Fırka kumandanı, protokol şefi ve muavini merkez kumandanı ve emniyet müdürü Paşalar ve Beyler tarafından karşılanmıştır.

Jeneral Voroşilov ve refikatindeki zevatın Başvekil İsmet ve büyük erkânı

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Ankarada ilk Bayram günü

ANKARA, 27 (Telefonla) — Bayramın birinci günü sabah saat 9 da Reisicümhur Hazretleri Millet Meclisini teşrif edecekler ve orada merasim salonunda kur diplomatiğin tebriklerini kabul buyuracaklardır.

Kur diplomatik namına duvayyen olan Sovyet sefiri M. Suriç irat edeceği bir nutukla Gazi hazretlerini tebrik edecek, Reisicümhur Hazretleri de bu nutka Fransızca mukabele buyuracaklardır.

Amerika ve inkılâbımız

ANKARA, 27 (Telefonla) — Amerika Reisicümhuru M. Roosevelt'in pazar günü inkılâbımız hakkında radyoda bir nutuk söyliyeceği mevsukan haber alınmıştır.

Başvekilimiz İsmet Paşa Hz.

Tamışvarla Ateş - Güneşin dün yaptığı maçtan birkaç enstantane

Fenerbahçe, şampiyonluk yolunda ilerleyor

Türkiye şampiyonluğunda yaptığı üç maçta şimdiye kadar 19 gol atmıştır

Ateş - Güneş dün mağlûp oldu

Yeni teşekkül etmiş olan Tteş - Güneş klübünün futbol takımı ilk futbol maçını İstanbul halkının önünde Kadıköy Fenerbahçe stadında oynadı.

Ateş Güneşin ilk tecrübesi doğrusunu söylemek lâzım gelirse idarî cepheden çok iyi tecelli etti ise de, futbol sahasında birinci maçında bu muvaffakıyeti kazanamadı.

Filhakika yeni bir takımın ilk müsabakasını Macar profesyonellerinden mürekkep bir time karşı oynaması ve şansını tecrübe etmesi oldukça güç atılacak bir merhale idi.

Dünkü oyunun ilk devresi Ateş Güneşliler için talisiz ve acı bir netice ile bitti. Fakat ikinci devrede daha mazbut bir oyun göstererek bu neticenin kendi kakiki kıymetlerile mütenasip olmadığını ispat etmiş oldu.

İlk haftayımı altı sıfır mağlûp bitirip te ikinci devrede hiç gol yemeden iki sayı çıkarabilen bu takımın aldığı neticeyi biraz gayri tabiî kelimesile tavsif etmek, doğru olur. Bu da, bir ecnebi takımı karşısında ilk tecrübesini yapan yeni bir Türk

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Hediye edilen Tayyareler

Dün tecrübeleri yapıldı belki bugün Ankaraya gidecekler

Rus Sovyet ükûmeti tarafından ordu muza hediye edilmiş olan dört tayyare tamamen kurulmuş, dün saat 14 te Yeşilköyde Tayyare Cemiyeti İstanbul şubesi müdürü Fehmi Beyle cemiyet erkânı hazır olduğu halde uçuş tecrübeleri yapılmıştır. Tayyareler, hava müsait olduğu takdirde bugün Ankaraya gideceklerdir.

Hariciye müsteşarlığı

ANKARA, 27 (Telefonla) — Hariciye Vekâleti müsteşarlığına, vekâletinde bulunan Müdürüumumîlerden Agâh ve Agâh Beyin yerine vekâleten konsolosluk işleri müdürü Kâmil Rifat Beyler tayin edilmişlerdir.

Eski nafia vekili şehrimizde

Nafia Vekâletinden istifa etmiş olan Hilmi Bey dün sabah şehrimize gelmiş ve Tokatliyan oteline inmiştir. Hilmi Bey bir kaç güne kadar tedavi için Almanyaya gidecektir.

Macar misafirler

Şehrimizde misafir bulunan Macar dostlarımız dün Eyipte bir gezinti yapmışlar, Eyip camiini ve mezarlığı ziyaret etmişlerdir.

Macar Kolonisi, seyyahların şerefine dün Tokatliyat otelinde bir çay ziyafeti vermiştir. Macar konsolosu da konsolos hanede ayrıca bir çay ziyafeti vermiştir.

Heyet meyanında bulunan Macar mebusan ve âyanından 22 kişi bu akşamki trenle Ankaraya gideceklerdir.

Bulgar misafirler dün geldiler, Ankaraya gittiler

Ceneral Markof yedi senelik değişikliği görünce hayretini saklamadı

Ankaradaki Büyük bayrama iştirak etmek üzere dün şehrimize gelen Bulgar heyeti

Cümhuriyetin onunc uyıl dönümünde Ankarada bulunmak üzere şehrimize geleceğini yazdığımız Bulgar Maarif nazırı M. Boyaciyeff ve Ceneral Markoff dün sabahki ekspresle Sofyadan şehrimize gelmişlerdir. Misafirler İstasyon hükûmet namına Vali Muhittin, Emniyet müdürü Fehmi ve şehir namına Belediye Turizm şubesi müdürü Ek-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Aftan istifade edenler

Dün cuma olmasına rağmen hapishane ve tevkifhane dosylarına bakıldı

Yeni af kanunu bugün tebliğ edilmiş olacaktır. Maamafih kanunun metni malûm olduğundan İstanbul müddeiumumîliği aftan istifade edenlerin hiç olmazsa bir kısmının cümhuriyetin onuncu yıldönümünde dışarıda bulunabilmelerini temin için af lâyihasının kesbi kanuniyet ettiğini haber alır almaz derhal hazırlığa ve tetkikata başlamıştır. Perşembe günü bu iş için geç vakit müddeiumumî muavinleri müddeiumumî Kenan Beyin nezdinde bir içtima yapmışlardır.

Aftan istifade edeceklerin cetvellerinin kat'î şekli bugün tesbit edilecek ve aglebi ihtimal yarın sabah saat sekizden itibaren aftan istifade edeceklerin tahliyeleri yapılacaktır.

Bu sabah müddeiumumî muavinlerinden müteşekkil bir heyet tevkif-

(Devamı 5 inci sahifede)

YARIN

Rejimimizin ONUNCU Yıldönümü gününde saygılı okuyucularımız için

Milliyet 52 büyük sahife

olarak intişar edecektir. Bu sayımızda bütün tarihî vesikaları ve resimleriyle "Milliyet,, in okuyucuları on yılda her sahada başarılan büyük eserleri gözlerinde canlandırmış olacaklardır.

Yarınki fevkalâde Sayımızda neler var?

1 — Hakiki bayram, Millet bayramı (Yazan: Siirt meb'usu Mahmut), 2 — Cihan siyasetinde dünkü ve bugünkü Türkiye (Yazan: Ahmet Şükrü), 3 — İstiklâl harbı, büyük zafer, Lausanne, Cümhuriyetin ilânı, Halkevleri, gençlik (Yazan: Ali Rıza), Cümhuriyet maliyesi ve türk parası (Yazan: İş Bankası başmüfettişi Sami), On yıl içinde türk kültürü (Yazan: İbrahim Necmi), Dağınık fikirler (Yazan: Etem İzzet), On yılın yarattığı şehir, karada, havada, denizde Türk ordusu (Yazan: Cinoğlu), İktısadiyatımızın on yıllık bilânçosu (Yazan: Sadreddin Enver), On yılda teknik kabiliyetimizi nasıl gösterdik? Su, köprü, yol, elektrik ve şimendiferlerimiz! On yıllık inkılâp Türkiyesine içtimaiyat gözüyle bir bakış (Yazan: İsmail Hakkı), On yıl zarfında türk musikisi (Yazan: Mesut Cemil), On senelik edebiyatımız (Yazan: Nurullah Ata), On yılda Türkiye resim âleminde ne oldu? (Yazan: Elif Naci), İnkılâbın köye doğru uzanan odımları (Yazan: Kerim Ömer), Cümhuriyetin on senelik mimarî hayatı (Yazan: Abdullah Ziya), Cümhuriyet devrinde bankacılık, bankalarımız ve ticaretimiz (Yazan: Fazıl), Cümhuriyetin ve Halkın sihhati (Yazan: Dr. Galip Ata), On yılda dahili teşkilât ve diğer bir çok şayanî dikkat yazılar...

Yarın gazetemizin ilâvesini Müvezzilerden isteyiniz..

Tarihî tefrika: 143

Yıldızdan Ordu Köşküne

Yazan: S. N. Her hakkı (Milliyet) indir.

Mithat Paşa ve Kızlar ağası

2

Kızlarağası, kendisi için: "Biz yahut köşk, bağ, bahçe bekçisi Behram ağa, Mithat Pş.yi, Sultn Hamide nasıl kullarımız, bir nevi av tazısı çumarlar gibiyiz?" diyor !.— gammazlıyor?

Kızlarağası Hafız Behram Ağa, kendisine Mithat Paşanın ehemmiyet vermemesinden, sair vükelâ, vüzera,rical ve saire gibi temellûk ve müdahena etmemesinden çok canı sıkılmış, için için diş biliyordu.

Hafız Behram Ağa, Sultan Azizin devri saltanatı ve hal'i zamanlarında Mitat Paşanın oynadığı rollere yakinen vakıf; vak'a ve hâdiselere kısmen veya tamamen şahit olduğundan bildiklerini, gördüklerini, tabii kendi zamirine ve menviyatına uygun bir tarzda Sultan Hamide arzetmişti.

Kızlarağasının Mitat Paşa aleyhinde anlattığı mühim esrar, Mitat Paşanın muhakemesi esnasında inkişaf etmiş ve gizli kalmış bir çok hakikatler meydana çıkmıştır.

Kızlarağasının arizası :

"Veli nimet şevketlû padişahım!

"Kapı kullarının en birinci vazifeleri veli nimet efendinin içeride, dışarıda olandan, bitenden agâhlığına hizmetle her türlü huzursuzluklardan siyanete çalışmaktır. Biz kullarınız bir nevi av tazısı, yahut köşk , bağ, bahçe bekçisi çumarlar gibiyiz. Akıllarımız ince işlere ermez, gücümüz, kuvvetimiz müşkül şeylere yetmez, ancak o sadık hayvancıklar misillû bir av kokusu aldıkları yahut yad, yabancı, düşman sezildiği halde efendimize agâhlık için vakit geçirmeksizin, düşmana fırsat vermeksizin sesimiz çıktığı kadar haykırır, koşar, çırpınır, çabalarız. İşte bu kabilden olmak üzere rahmetli Sultan Abdülazizin Kızlarağası Cevher Ağa kullarile dün gece dairede konuşurken mumaileyh Cevher kulları Mitat Paşa ile Valde Pertevniyal Sultan ve merhum Sultan Aziz Hazretleri arasında geçen bazı mühim halleri, vak'aları anlattı ki allahalim Mithat Paşanın bugün kanunu esasî diye ortaya çıkardığı meselenin tıpkısıdır. Cevher kulunuzun bizzat görgü üzerine hikâyesine göre muhterem âmmü hümayunları Sultan Azizin son zamanlarında yani iki yüz doksan ve doksan bir tarihlerinde Mitat Paşa, gene kanunu esasî ilânını iltizam ve iddia ile ortaya çıkmış ve ortalığa büyük bir mesele ve dedikodu çıkarmış, etek doluları paralar dağıtarak ve içlerine müfsit, dilbaz kimseler sokarak Üsküdar, İstanbul medreselerinde bulunan elli altmış başî sarıklı talebei ulûmu ayaklandırmıştı.

"Binlerce talebei ulûm, softalar, hocalar, Fatih, Süleymaniye, Bayezit, Ayasofya meydanlarında dolaşıp bağırşırlar, padişaha olmıyacak sözler derler, küstahça haberler yollarlar imiş ve bu patırdılar o raddeye gelmiş ki bir günde padişah üç beş defa başmabeyincisi Hafız Mehmet ve başkâtibi Atıf Beyleri ve seryaver Damacı Halil Paşayi talebenin ayaklarına kadar gönderip nasihatler ettirmiş te gene dağılmazlar, bağrışıp dururlar imiş! Nihayet Sadrazam Mahmut Nedim Paşa ve Şeyhülislâm Hasan Fehmi azlolunmuş, mütercim Rüştü Paşa sadarete geçmiş, Hüseyin Avni Paşa Bursadan çağırılmış, böylelikle güç belâ biraz yatıştırılmış ve fakat Mitat Paşa asıl emeli, dileği olan meşrutiyeti tesis ve kanunu esasîyi ilân ettirmek sevdasile memlekete hiç durmadan fesat salarmış!

"Bu hallerden, her gün devam ve izdiyat eden izaçlardan son derece bizar olmuş, koca padişah o kadar sıkılmış, bıkmış, usanmış ki az kalsın Rus elçisi İğnatiyef'in sözlerine, teşviklerine kapılarak babası Sultan Mahmudun Yeniçeri azgınlarına yaptığı gibi Mitat Paşanın, Namık Kemalin ayaklandırdıkları softalara , yobazlara karşı da bir yavuz oyun oynamağı kurarmış, Moskof elçisi İğnatiyeften bu hususta yardımlar göreceğine dair vaatler de almış imiş. Orsa buca mesele böyle üzüntülü, sıkıntılı bir şekilde sürüklenip gitmekte iken Bulgaryadaki vilâyatı şahanede tekrar isyan ateşleri parlamış, zaten Bosna Hersek karışıklıkları devam edip durmakta imiş. Üstelik olarak Edirne valisi Kalkan Delenli Recep Paşa zade Akif Paşadan gelen bir şifreli telgrafnamede Bulgar ihtilâl komitelerinin Kücük Mustafa Paşada Kırcalı de, Kızanlıkta, Otluk köyünde, Büyük Balkan eteklerinde muntazam silâhlı asker gibi çeteler ile köylere, kasabalara hücum edip hükûmet konaklarını bastıkları, müslüman kadınlarını, çocuklarını gazlara bulayarak yakmağa, hatır ve hayale gelmez cinayetler, şakavetler yapmağa koyulduklarını ve bunları def ve tenkile kâfi asker ve zaptiye olmadığından felâketin önüne geçemediği bildirilerek istimdat olunmuş, Sultan Aziz şaşırmış kalmış, bir taraftan da İngiliz sefiri Sir Hanri Alyot Babıâliye dayanarak ve mutat olmadığı halde baş tercümanını Beşiktaş sarayına kadar göndererek Rumelinde, bahusus Edirne vilâyetinde Türklerin ve hükûmet adamlarının, zaptiyelerin kır serdarlarının, Hristiyan tebaayı mavhf ve itlâf etmekte olduklarını ve bu fecayie sebep olan memurların ve hele Edirne valisi Akif Paşanın hemen tedip ve idam olunmalarını ve nihayet bir hafta içinde asayiş iade edilmez ve dedikleri yapılmazsa İngiltere devletinin filî müdahaleye mecbur edilmiş olacağını kat'i bir lisan ile arz ve iblâğ eyliyordu."

(Arkası var)

Yarın:

Mithat Paşa ve Kızlar Ağası

3

Sultan Azizin gazap ve tehevvürü. — Mithat Paşayi avutmak istiyorlar!— Cevher ağanın Mithat Pş.yi ziyareti.

Macar misafirlerle turizm işleri görüşüldü..

İlk kafile olarak Macar doktor ve gazetecileri memleketimizi ziyarete geliyor

Evvelki akşam Perapalas otelinde şehrimizde turizm işlerile meşgul olan zevat ile şehrimizde bulunan Macar misafirlerden bazı zevatın iştirakile, Türkiye ile Macaristan arasında turizm münasebetlerinin inkişafı hakkında müdavelei efkârda bulunmak üzere bir içtima yapılmıştır.

Bu toplantıda belediye turizm şubesi müdürü Ekrem, Turing ve Otomobil klübü idare heyetinden Şükrü Ali, İhracat Ofisi müdürü Cemal, Turing klübü azasından Emir oğlu Ziya Beylerle Macar dostlarımızdan sabık Budapeşte belediye reisi Dr. Ripka, Macar Meclisi meb'usanı Hariciye encümeni reisi Dr. Pekard, Milli Macar Turizm ofisi reisi Dr. Mikloş, Budapeşte sergisi müdürü Dr. Hanaşi, ve Budapeşte belediye erkânından Dr. Medritzki ve sair zevat hazır bulunmuşlardır.

Toplantıdan maksat şu idi: Türkiye ile Macaristan arasında turizmin teşviki için mütekabil seyahatler ve konferanslar tertibi. Turizm propaganda eserlerinin her iki memlekette tevziatını kolaylaştırmak, Türkçe ve Macarca Türk ve Macar seyyahin rehberleri neşretmek, tatil zamanlarında talebe ve muallim mübadelesi için teşebbüsatta bulunmak, turizmi teşvik için Macar matbuatında Türkiye hakkında ve Türk matbuatında Macaristan hakkında makaleler neşrettirmekti.

Bu vadide cereyan eden mükâlemelerden sonra iki memleket arasında turizmin inkişafını temin için seyahatler tertibine karar verilmiştir.

İlk kafile olmak üzere gelecek sonbahara kadar Macar doktor ve gazetecilerden mürekkep bir kafile İstanbula gelecek, buradan Bursa, Yalova ve Ankaraya gideceklerdir. Macar mühendis ve mimarlarından mürekkep ikinci bir kafile de İstanbula gelerek Bursa ve Edirneyi ve Anadoluda mühendis ve mimarlar için şayanı istifade binalar bulunan şehirleri ziyaret edeceklerdir.

Gelecek ilkbaharda da 200 kişilik bir kafilenin Köstence tarikile İstanbula gelmesi mukarrerdir. Bu kafile de Ankara ve Bursayı ziyaret edecektir. Kafile tahsis edilen bir Türk vapurile Pireye giderken İzmire de uğrayarak şehri gezecektir.

Budapeştede 4 mayıstan 14 mayısa kadar devam etmek üzere açılacak olan sergiyi ziyaret için Türkiyeden Macaristana bir seyahat tertip edilecektir. Bu maksatla elyevm şehrimizde bulunmakta olan Türk - Macar ticaret odası ikinci reisi Dr. Borş sergi mümessili sıfatile şehrimizde kalacaktır. Sergi müdürlüğü, sergide Türk turizm teşkilâtına ait olan propaganda eserlerinin teşhiri için meccanen yer ayırmağı vadetmiştir.

Bu müddet zarfında Turing klübümüz ve belediye seyyahin şubesi bu sergi için hazırlanacak ve sergide teşhir edilmek üzere propaganda broşürleri ve afişler bastıracaktır.

Bundan başka ilkbaharda da Türk doktor ve gazetecilerinden mürekkep bir heyetimiz de Budapeşteye gidecek ve Macaristan kaplıcalarını ziyaret edeceklerdir.

Macar Turizm ofisi bu kafile için Macaristanda tenzilât yaptırmağı vadetmeştir.

HARICI HABERLER

M. Sarraut kabineyi yaptı

Kendisi gene Bahriye nazırı kalıyor. M. Paul Boncour Hariciye nazırı

PARİS, 27. A. A. — Sarraut kabinesi, sabahleyin saat 1,10 da resmen teşekkül etmiştir :

Başvekil ve bahriye nazırı M. Alber Sarraut, başvekil muavini ve adliye nazırı Dalimiet, dahiliye nazırı Chautemps, hariciye nazırı Paul Boncour, harbiye Daladier, maliye Georges Bonnet, bütçe Abel Gardey, ziraat Quluille, ticaret Lauren Eynac, nafia Paganon, millî terbiye De Monzie, müstemlekât Pietri, hava işleri Pierre Cot, bahri ticaret Stern, tekaüt Ducos,

Müsteşarlar :

Başvekâlet müteaşrı M. Andre Amrie, hariciye müsteşarı François de Tesan, teknik tedrisat Marcombes, müstemlekât müsteşarı Auguste Brunet, millî terbiye müsteşarı Maxence Bibie, harbiye Guy la Chambre, bedenî tedrisat müsteşarı Le Gorges.

PARİS, 27. A. A. — M. Albert Sarraut yeni kabineyi teşkil vazifesini kat'î surette kabul etmiştir.

M. Saraut bu kararını cümhurreisi M. Lebrun'e bildirmek için Elysee'ye gideceği sırada gazetecilere yaptığı beyanatta demiştir ki :

" İstişarelerime dün öğleden sonra da devam ettim. Benimle birlikte çalışmasını istemek için M. Barthou'yu görmeğe gittim. M. Barthou bana samimi ve kuvvetli surette yardım edeceğini bildirdi. Fakat kabine haricinde daha tesirli bir yardımda bulnabileceğini ileri sürerek her hangi bir nazırlık kabul etmek istemedi. "

Silâhsızlanma Meselesi

Umumî komisyon içtimaını birinci kânuna bıraktı

CENEVRE, 27. A. A. — Silâhları azaltma konferansı umumî komisyonu toplantılarını birinci kânunun dördüncü gününe bırakmıştır.

CENEVRE, 27. A. A. — Beynelmilel mesaî bürosu müdürü Almanyanın Milletler Cemiyetinden istifasının beynelmilel mesaî bürosuna da şamil olduğu hakkında alman mesaî nazırı tarafından gönderilen tezkereyi aldığını bildirmiştir.

Bir yol kazası

COMBURG, (Turinge'de), 27. A. A.-- Volff Ajansından :

İçinde bir çok tenezzühcü bulunan bir otobüs yolda bir ağaca çarpmıştır. 22 kişi az çok tehlikeli surette yaralanmıştır.

Alman bayrağına hakaret

BROMBERG, 27. A. A. — Volff Ajansı bildiriyor :

Oder nehri istikametinde Dançing'den gelen bir Alman vapurunun bayrağına ayak takmı kimseler tarafından hakaret edilmiştir .

Bu adamlar bayrağı kopraıp yırtmak tehdidinde bulunduklarından gemi tayfası bayrağı indirmeğe mecbur olmuşlar ve vapur limandan ayrılınca tekrar direğe çekmişlerdir. Bunun üzerine ayni adamlar vapuru taşa tutmuşlar, azçok maddi zarara sebep olmuşlardır.

Alman mahfilleri bu geminin beynelmilel seyrüsefer usul ve teamüllerine riayet ederek mensup bulunduğu memleketin bayrağını taşıdığını kaydetmektedirler.

300 çift evleniyor

ROMA, 27.A.A. — Roma üzerine yürüyüş hareketinin yıldönümü münasebeti ile birinci teşrinin otuzuncu günü sa-1 bahı Romada 300 çiftin düğünleri yapılacaktır.

Yeni evliler kiliselerde yapılacak ayin den sonra alay halinde Urbe'ye gideceklerdir. Orada M. Mussolini tarafından verilecek hediyeleri alacaklardır.

Taşrada da buna benzer merasim ve 1500 düğün yapılacaktır.

Alman kanunlarında ıslahat

BERLİN, 27. A. A. — Volff ajansından :

Nazırlar meclisi Alman hukukunda ve kanunlarında büyük ıslahat yapmağa girişmiştir. Bu ıslahat dört komisyon tarafından hazırlanacaktır.

Alman İntihabatı

Namzet gösterilenlerin listeleri neşredildi

BERLİN, 27. A. A. — Volff Ajansından :

Rayhştag meclisi için yakında yapılacak intihabatta namzet gösterilecek olanların isimlerini havi liste neşredilmiştir. Yüzlerce ismi havi olan ve 36 intihap dairesinde müteber tutulacak bulunan bu listenin baş tarafından şu on isim yazılı bulunmaktadır :

Başvekil Hitler, Başvekil muavini Hess, Alman nazırlarından Frick, Goering, Goebbels, milliyetçi sosyalist hücum kıt'aları kumandanı Roehne, Alman nazırlarından Darre ve Seldete, Başvekil muavini von Papen ve sabık nazırlardan Hugenberg.

BERLİN, 27. A.A. — Volff ajansından : Prusya dahiliye nazırı M. Goering çıkardığı bir emirnamede ikinci teşrinin on ikisinde halkın reyine müracaat muamelesinin ve Rayiştağ intihabatının ne suretle ve ne gibi şartlara göre yapılacağını bildirmiştir.

Emirnamede bilhassa deniyor ki :

" Dahiliye nezareti halkın reyine müracaat muamelesinin ve intihabat neticelerini ntesbiti işinin intihap kanununa uygun bir surette yapılmasına çok büyük bir ehemmiyet vermektedir.

İntihap dairelerinin ve intihabatı tetkik heyetlerinin sadece milliyetçi sosyalistlerden müteşekkil olması hiç te istenmemektedir. "

Amerikanın haricî ticareti

VAŞİNGTON, 27. A. A. —Amerika birleşik hükûmetlerinin geçen eylül için deki ithalâtı 147 ve ihracatı 160 milyon doları bulmuştur.

Geçen sene eylûlünde ithalât 98 milyon yüz bin ve ihracat 132 milyon dolar idi.

Fransada vergi

PARİS, 27. A. A. — Geçen eylüldeki vergi hasılatı 2 milyar 857 frangı bulmuştur. Bu miktarda geçen sene eylülüne göre 347 milyonluk bir çoğalma vardır.

Romanya hamillerle anlaştı

PARİS, 27. A. A. — Romen istikrazları tahvillerinin Fransız hamillerinin mümessillerile M. Madgearu arasında yapılan müzakereler şu temellere dayanarak bir anlaşma ile neticelenmiştir :

Romanya hükûmeti muhtar itfa sandığı ve inhisarlar idaresi tarafından tekeffül edilen istikrazlara ait faiz taksitlerini yüzde 50 ve diğer istikrazların faiz taksitlerini yüzde 25 nisbetinde ödeyecektir.

Bu mesele hakkında baş gösteren ihtilâfı kat'i surette halletmek için gelecek ikinci kânunda yeni müzakerelere girişilecektir.

Bulgar misafirler Dün geldiler

(Başı 1 inci sahifede)

rem ve Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey namına Muhtelit mübadele komisyonu Türk murahhaslarından Esat Bey lerle Bulgar konsolosu Baklaciyeff taraflarından karşılanmışlardı. Bir müzreze polis resmi selâm ifa etmiştir.

M. Boyaciyeff ve Ceneral Markoff hükûmet namına misafir edildikleri Perapalas oteline gitmişlerdir. Esat Bey ayni zamanda misafirlerin mihmandarlığına tayin edilmiştir.

M. Boyaciyeff ve Ceneral Markoff öğeden evvel Vali Muhittin Beye Şükrü Naili Paşaya kartlarını bırakmışlar, bundan sonra şehir dahilinde bir gezinti yapmışlardır.

Refakatlerinde Ekrem Bey bulunduğu halde Ayasofya, Sultanahmet, Süleymaniye Kariye camilerini, surları ve Askerî müzeyi ziyaret etmişlerdir. Öğle vakti Bulgar konsoloshanesine kartlarını bırakmışlar ve Bulgar hastahanesini ziyaret etmişlerdir.

Öğle yemeğini Peapalas otelinde yedikten sonra Topkapı sarayını, Hazineyi ve asarıatika müzesini ziyaret etmişlerdir.

Misafirler saat beşte Haydapaşaya geçerek , Ankara treninin arkasına takılan hususî bir vagon ile Ankaraya gitmişlerdir. M. Boyaciyeff ve Ceneral Markoff istasyonda Vali muavini Ali Riza, Belediye Turizm şubesi müdürü Ekrem Beyler tarafından teşyi edilmişler ve bir müfreze polis tarafından selâmlanmışladır.

Esat Bey de misafirlerle beraber Ankaraya gitmiştir.

Süvari Cenerali, Markoff mütekait bir askerdir ve memleketimizin yabancısı değildir. Ceneral Markoff harpten evvel Bulgar sefareti Ateşe Militerliğinde bulunmuştur. Mütareke esnasında Maslahatgüzar sıfatiyle Bulgar hükûmetini memleketimizde temsil etmiştir.

Ceneral Markoff dün bize dedi ki:

— Yedi sene evvel Türkiyeden ayrılmıştım. Bu gün memleketinizdeki değişikliği görünce hayrette kaldım. Bunun çün yeni bir Türkiye karşısında bulunuyorum.. Bulgaristanda tekaüt edilince çiftçilikle meşgul olmağa ve arasıra Türk - Bulgar dostluğu hakkında konferanslar vermeğe başladım. Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetiyle Türkiyeye geldiğimden bu vesile ile eski dostlarımı ziyaret fırsatını elde ettiğimden dolayı çok memnunum."

SON DAKİKA

Başvekilin bir yazısı

Milletin kendi doğru yolunu şaşırmaması ancak siyasî bilgilerle kolaylaşır

ANKARA, 27 (Telefonla) — "Ülkü,, mecmuası büyük bayram münasebetile tevkalâde nüsha neşredecektir.

Bu sayıda İsmet Paşanın "ilerleme ve yükselme yolu,, isimli bir başyazısı vardır.

Ismet Paşa bu yazısında ezcümle diyor ki:

"Söylediğim yol ülkü yoludur. Yeni Türkiyenin kurulması davasını üzerine almış olan yüksek alınlı, kendine güvenen nesil, ancak ülkü yolunda muvaffakiyete varabilir. Ülkü yolunda gidenlerin sıfatları çok çalışmak, bedence ve ahlâkça kuvvetlerini vatan izzeti için arttırmak, çok öğrenmek, bahusus her vesile ile öğretmek suretinden sayılabilir.

Kötü menfaat kayıtlarından ter temiz olmuş, her çeşit fedakârlığa azamî derecede hazır bulunmak her ülkünün temel yazısıdır. Yeni Türkiyeyi dilediğimiz gibi kurmak ancak ülkü yolunda yılmaz yolcular bulmakla kabil olacaktır. Biz en çok bilgiye muhtacız: Siyasî bilgiye ve iktısadî bilgiye.. Siyasî bilgi milletimizin varlık davalarını, milletler arasında kendi vaziyetimizi bize anlatacaktır.

Sade, fakat temkinli ve sağlam siyasî bilgi sayesinde milletin birliği ve beraberliği tutulabilir. Dışardan ve içerden her kıyafet ile gelecek süslü zehirlere karşı, milletin kendi doğru yolunu şaşırmaması ancak siyasî bilgiler ile kolaylaşır. İçtimaî ve bahusus iktısadî hayatımız için de asrın fennî bilgilerine kat'i ihtiyacımız vardır. Ülkü yolunun yorulmaz yolcuları, bütün milletin bilgisini her sahada mütemadiyen arttırmağı bir tek çıkar yol saymalıdırlar. Geniş ihtiyaçlar karşısında çok vasıtadan, bahusus bol paradan mahrum olmaktan çok vakit üzülüyoruz. Fakat hepimiz bilmeliyiz ki, asıl sıkıntıyı bilgisizlikten, bilmemezlikten çekiyoruz.,

Başvekilimizin siyasî nutukları

ANKARA, 27 (Telefonla) — İsmet Paşanın şimdiye kadar irat ettiği siyasî nutuklar bir arada tabedilmiştir. Bayram günü tevzi edilecektir.

Hikmet B. Maarif vekâletine geliyor

ANKARA, 27 (Telefonla) — Manisa meb'usu Hikmet Bey Maarif vekâleti makamını önümüzdeki ay işgal edecektir. Maarif işlerini Refik Bey o zamana kadar vekâleten idare edecek ve Üniversite kadrosu ikmal edilmiş bulunacaktır.

Ankarada her hazırlık bitti

ANKARA, 27 (Telefonla) — Ankaranın onuncu cümhuriyet yılı bayram hazırlıkları ikmal edildi. Ana caddeler için yaptırılan taklar geceleri görülmemiş bir aydınlık yapıyor. Ankaraya her gün yalnız İstanbuldan günde dört tren gelmektedir. Trenle, otomobil ve otobüslerle, arabalarla, hayvanlarla ve yaya olarak gelenler şehir nüfusunu iki misline çıkardılar. Muhtelif memleketlerden gelen ecnebiler de çoktur.

Taklardan en mükemmeli fırka önünde yapılan taktır. Gayet zarif bir şekilde binanın bütün cephesini kaplayan bu tak fırka bayrağının şekline benziyor.

İstasyonda Demiryollar idaresinin yaptırdığı tak ta cesamet itibarile başta geliyor.

Bu takın cephelerindeki haritalar demiryollarımızı göstermektedir.

Bayramın ikinci gününden itibaren serbest kürsülerde vekâletler namına nutuk verecek zevat taayyün etmiştir.

Recep Bey bayramın ikinci günü sabahı burada (Niçin?) mevzulu bir konferans vererek fırkanın gayelerini anlatacaktır. Diğer vekâletler de 10 senelik mesailerinin halka hesabını vereceklerdir.

Köylüler namına Gölbaşı kariyesinden İsmail ve Galip Efendilerle diğer 10 mümessil, Türk san'atkârları namına Sabri Efendi ve 30 kadar san'atkâr söz söyliyecektir. Nutuk söyliyecekler meyanında Aka Gündüz, Yakup Kadri, Naşit Hakkı, Behçet Kemal, Hikmet ve Ahmet Nuri Beylerle vekâletlerden Numan Rifat, Cevat rüştü, Cevat, Tahsin Fazıl ve diğer zevat vardır. Halk kürsülerinde söz alanların yekûnu 100 ü bulmaktadır.

Bayramda bütün müzeler açık

ANKARA, 27 (Telefonla) — Üç bayram gününde bütün müzelerin açık olması için emir verilmiştir.

Af kanunu derhal tatbik edilecek

ANKARA, 27 (Telefonla) — Adliye vekâleti dün gece bilûmum cümhuriyet müddeiumumilerine telgrafla af kanununun esaslarına bildirmiş ve kanunun tebliğinden itibaren derhal tatbikine geçilmesi için tebligatta bulunmuştur.

Kral Boris Macar nazırlarını Sofyada kabul etti

SOFYA, 27 (A.A.) — Macar başvekili M. Goemboes ile Hariciye nazırı M. de Kanya Bulgar hükûmetini resmen ziyaret etmek üzere saat 15,40 ta Ankaradan buraya gelmişlerdir.

Macar devlet adamları istasyon da hükûmet erkânı , sefirler, kralın mümessili, parlamento azası, gazeteciler tarafından istikbal edilmişler ve halk tarafından şiddetle alkışlanmışlardır.

Başvekil ile teati edilen ziyaretlerden sonra misafirler kral tarafından kabul edilmişlerdir.

Bu akşam Başvekil M. Muşanof misafirler şerefine bir akşam ziyafeti verecektir. Yarın da kral Varna sarayında bir öğle ziyafeti verecektir. Müteakiben misafirler Bu dapeşteye hareket edeceklerdir.

Bulgar ajansı

FIKRA

İstanbul havası!

Hava itibarile bu, ne günü gününe, hattâ ne dakikası dakikasına benzemez bir şehirdir. Gün olur ki berrak bir hava ile gözlerinizi açarsınız, öğleye doğru birden hava bozar. Bardaktan boşanırcasına bir yağmur tufanını, ikindiye doğru sisli puslu bir hava takip eder. Ayni gece başınızı göğe kaldırdığınız zaman gördüğünüz, berrak ve pırıl pırıl yıldızlı bir gecedir ki hiç kimse ona, beş saat evvelki puslu ve sekiz saat evvelki yağmurlu kubbe diyemez.

Günü gününe ve saati saatine benzemiyen bu şehirde ılık günlerden sonra böyle birden karsız bir kânunusani havası eserse neye hayret etmeli) Çünkü insanı odasında soba yakmak ve sırtına kalın bir palto geçirmek mecburiyetine sokan bu sovuk günlerin ferdasında temmuz mevsimine mahsus sıcak günlerin gelip çatmıyacağını kim temin edebilir? Hayret emiyelim: Buna, adile, sanile İstanbul havası demişler ki fettan bir kadın gibi oynaklık onun baş şiarıdır.

Filhakika yer yer ağaçlar soluyorlar, ve caddelerde sarı yapraklar, hüzün ve melâl hışırtıları içinde yer yer rüzgârla savruluyorlar. Her şey, bize bir sonbahar içinde yaşadığımızı söylüyor. Fakat inanmıyalım...

Bu soğuk günlerin vakitsiz gelip çatışının en çok oduncularla kömürcülerin işlerine yaradığını görünce insan, bu şehre Fikretle beraber Sadece Bivei bakir değil, kadınların en düşkünü de diyeceği geliyor!...

Salâhattin ENİS

Kalp onluklar

Sahte onlukları nasıl farkedebilirsiniz?

Son günlerde ötede beride kalp on kuruşluklara tesadüf edilmektedir. Sahte on kuruşluklar bilhassa tarmvaylarda çok meydana çıkmaktadır.

Polis ikinci şube müdüriyeti bu hususta müteaddit cephelerden tahkikata devam ediyor.

Bu on kuruşlukların da evvelce meydana çıkarılan yüz liralıklar gibi memleketimizde yapılmadığı, hariçte yapılıp müteaddit eller vasıtasiyle memlekete sokulup piyasaya sürüldüğü anlaşılıyor. Zabıta kalp paraları memlekete sokan ve piyasaya çıkaran bu gizli elleri aramaktadır.

Kalp onluklar ilk bakışta diğerlerinden farksız gibidir. Fakat biraz dikkat edilince bariz farklar görülebilmektedir. Sahte onlukların renkleri hakikatlerinden daha açıktır. 10 rakamının altındaki arap harflerle yazılmış olan kuruş kelimesi ile gayri muntazam, hatlar daha ince ve fazla kabarıktır. Yukarıdaki ay yıldız da intizamsız ve yıldız fazla kabarıktır.

Defne dalı pek cüzi bir dikkatle görülebilecek derecede kaba ve biçimsizdir. Arka taraftaki Türkiye Cümhuriyeti yazısının da hatları pek ince ve bir çok yerleri birbirine karışmıştır. Buğday dalı silik ve fazla pürüzlüdür.

Paranın büyüklüğü aynen hakikileri gibidir. Ancak kenarındaki tırtıllar daha seyrek ve kabadır.

Biraz dikkat edilirse aldanmamak kabildir.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

26 Teşrinievvel 1933

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikraz dahili	99	Elektrik	—.—
1933 İstikrazı	95,50	Tramvay	—.—
Şark D. yolları	225	Tünel	—.—
D. Muvahhide	50,125	Rıhtım	17,75
Gümrükler	7,80	Anadolu I	44,75
Saydi mahi	6	» II	46.75
Bağdat	9,25	Mümessil	50,95
T. askeriye	9,50		

ESHAM

İş Bankası Nama	9,50	Telefon	13.—
» » Hamiline	9,55	Bomonti	19
» » Müessia	102	Terkos	26,75
Tramvay	47	Çimento	11
Anadolu Hisse	27	İttihat day.	17.50
Şir. Hariye	15	Şark day	1,10
Reji	3,85	Balya	1,85
		Şark m. ecza	2,85

ÇEK FIATLARI

Paris	1206	Prağ	15.93
Londra	670	Viyana	4.25
Nüyork	71,10	Madrit	5.65
Brüksel	3.39	Berlin	1.97.40
Milano	8.96	Belgrat	4.18
Atina	82.815	Zloti	34,51
Cenevre	2.44.75	Peşte	3.81
Amsterdam	1.17.10	Bükreş	80.81
Sofya	65.22.50	Moskova	1083.25

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f. Frangı	167	1 Şilin,	Av. 24,50
1 İsterlin	678	1 Pezeta	16
1 Dolar	144	1 Mark	49
20 Liret	223	1 Zeloti	24.—
20 f. Belçika	117	20 Ley	0.23
20 Drahmi	24	20 Dinar	55.—
20 İ. İsviçre	818	1 Çernoviç	—.—
20 Leva	25,—	1 Altın	9,32
21 Kur. Çek	118	1 Mecidiye	0,34
1 Florin	83	Banknot	2,33

ŞEHİR HABERLERİ

Ekonomi

Girit üzümleri

Avrupa piyasalarında İzmir üzümüne rekabet ediyor

Atina, Ticaret mümessilimiz, Yunan üzüm ticaretine dair alâkadar dairelere bir rapor göndermiştir. Bu aporda, ötedenberi, İzmir üzümlerine rekabet eden Girit çekirdeksiz üzümlerinin Avrupa piyasalarile olan münasebetlerinden bahsedildikten sonra, bu seneki satışlardan tüccarın memnun olmadığı da ilâve edilmektedir.

Üzüm ticaretinin tekâsüf ettiği Kandiyada, üzüm tacirleri, üzüm ticaretinin geçirdiği buhran hakkında bir kongre aktedeceklerdir.

Kırmızı biber

Bu sene Yugoslavyada kırmızı biber mahsulü azdır. Kırmızı biber, Yugoslavya için en mühim ihracat maddelerinden biridir. Geçen sene muhtelif memleketlere 250 vagon ihracat yapılmıştı.

Diğer taraftan Bulgaristan da, kırmızı biber ihracatında, Yugoslavyadan geri değildir. Kırmızı biber, Çekoslovakya, Macaristan, ve Balkanlarda en ziyade sarfedilen bir maldır.

Bu itibarla kırmızı biber Türkiye için bir ihracat maddesi olabilir. Halbuki bizim ihracatımız yok denecek kadar azdır. İhracat ofisi, bu maddenin ihracatını arttırmak maksadiyle, alâkalarla temasa geçmiştir.

Diğer taraftan Çekoslovakyada bir müessese, Türkiyeden kırmızı biber alacağını Ofise bildirmiştir. Bunun için bazı şerait sormaktadır.

Kırmızı biber, Bursa, Geyve, İzmit, Maraşta geniş mikyasta istihsal edilmektedir.

Bursa tezgâhları

Bursa Ticaret Odasının hazırladığı bir istatistiğe nazaran 923 senesinde yani Cümhuriyetin ilk yıllarında bir ipek memleketi olan Bursada üç harap fabrikada tezgâhların adedi 15 i geçmiyordu. Bu gün Bursada 54 fabrikada 581 modern tezgâh çalışmaktadır.

Gümrüklerde

Kaçak eşya müzesi

İstanbul gümrük muhafaza müdürlüğü, şimdiye kadar yakalanan kaçak eşyadan müteşekkil bir müze yapmıştır. Burada kaçak eşyalarla beraber kaçakçıların fotoğrafları da teşhir edilmektedir. Müzede daha şimdiden bine yakın muhtelif kaçak eşya nümuneleri bulunmaktadır. Ankarada her dairenin bir senede yaptığı faaliyeti eserlerile tesbit eden bir sergi açılacağı için kumandanlık müzelik eşyanın mühim kısmlarını Ankaraya göndermiştir.

Çekoslovakların millî bayramı

Bu gün Çekoslovak hükûmetinin milli bayramı olduğundan Çekoslovak konsolosu Tokatliyan otelinde bir resmi kabul tertip etmiştir.

Belediyede

Yeni laboratuvar

Hıfzıssıhha laboratuvarı bayramda açılıyor

Cümhuriyet bayramında Ayasofyada eski Talât Paşa konağında açılacak olan Hıfzıssıhha lâboratuvarı ve bakteriyolojihne levazımının ikmali için Belediyece çalışılıyor.

İki sene evveline kadar şehrimizde bakteriyoloji işleriyle meşğul bir müessese mevcuttu. Fakat bakteriyolojihanenin Ankaraya naklinden sonra şehir bu ihtiyaçtan mahrum kalmıştı. Belediye hem bu ihtiyacı telâfi, hem de şehrimiz de bir hıfzıssıhha lâboratuvarı tesisine karar vermiştir.

Cümhuriyet bayramında açılacak olan hıfzıssıhha müessesesi şehrin umumî hıfzıssıhhasile meşğul olacak, ilmi tetkikatta bulunacaktır.

Bu müessesenin muhtelif şubeleri olduğu gibi bir de halka hıfzıssıhha usul ve kaidelerini öğretecek neşriyat ve propağanda şubesi bulunacaktır.

Köylü kadını namına teşekkür

İstanbul Umumî Meclisi azasından Nakiye hanım, köylü kadına yeni verilen haklar dolayısiyle Cümhuriyet Halk Fırkası İstanbul merkezine tahriren teşekkürde bulunmuştur.

Nakiye Hanım köylü kadınına şu şekilde tercüman olmaktadır:

"İçinde yaşadığımız bu, büyük günlerin her birinde binbir heyecanla yaşaran gözlerimiz, bugün de bir kaç sene evvel şehir kadınlarına verilen intihap hakkını tevsian köy kadınlarının da bu haklarını istimale kanunî salâhiyet verildiğini gazetelerde görerek sıcak göz yaşları döktü.

Bilhassa lâyihanım Meclis huzuruna çıkarıldığı esnada gerek Fırka ve gerek hükûmetimiz tarafından millet huzurunda söylenen çok kıymetli sözlere lâyık olduğunu isbatten bir an çekinmemiş olan Türk kadınının bu emniyeti sarsacak en küçük bir hareketini beşeriyetin gözü görmiyecek tarih kaydetmiyecektir.

Türk kadınının minnet ve şükranı sonsuzdur. Tensip buyrulduğu takdirde bu hislerimize lûtfen tercüman olursanız yükümüz hafiflemiş olacağını en büyük saygılarla yüksek huzurunuza arzederim efendim.,,

Et fiatları

İstanbul civarındaki köylerde et fiatleri mühim bir miktarda düşmüştür. Meselâ, Pendikte koyun eti en pahalı olarak otuz kuruşa satılıyor. İstanbul Belediye hududu haricindeki et fiatlerinin İstanbula nazaran bu suretle yarı yarıya düşmesi İstanbul içindeki et satışını müteessir etmiştir.

Yakında İstanbuda da et fiatlerinin birer miktar düşmesi bekleniyor. Belediye, et fiatlerini indirmek için mezbaha da yapılan otomatik basküllerin son tecrübelerini yapmıştır.

Tecrübe neticesinde basküllerin son derece hassas odukları ve hile yapılmasına imkân bulunmadığı anlaşılmıştır. Belediye bu basküllerin yakında işleterek mezbaha rüsümunu tartı üzerinden almak istediğinden Şehir meclisinin Teşrinisaniye ait ilk celselerinde yeni rüsum cetveli müzakere ve kabul edilecektir.

Maarifte

Fakültelerde on sene

İstanbul Üniversitesi on senelik faaliyet hakkında bir broşür neşretti

Cümhuriyetin ilânındanberi geçen on yıl içinde İstanbul Üniversitesinin faaliyeti hakkında izahî bir broşür hazırlanmıştır. 1923 te tecanüsten uzak bir mahiyet arzeden İstanbul Darülfunununun on sene içinde neler yaptığı, nasıl bir tekâmül geçirdiği izah edilmektedir.

1923 te Darülfünun şubelerinin bir araya toplanmasına başlanmış ve edebiyat, hukuk, ilâhiyat fakülteleri eski Harbiye nezareti binasında yerleştirilmiştir. O zamana kadar Kadırgada basit bir binada olan dişçi ve eczacı mektepleri de Beyazıtta şimdiki binaya nakledilmiştir. Haydarpaşadaki Tıp fakültesine ihtiyacı kadar müteaddit seriyatlar ilâve edilmiştir. Bu meyanda Kadırgadaki Doğumhane ve Ebe mektebi de bu seriyatlardan birisine yerleştirilmiştir.

Her fakültenin kendi hususî kütüphanesinden başka, ayrıca, şimdi cilt ve adedi (120) bini bulan Darülfünun kütüphanesi vücude getirilmiştir.

1923 te Darülfununun bütçesi (300) bin lira iken bu rakam (800) bine çıkarılarak faaliyeti fevkalâde genişletilmiştir. Bu geniş bütçe ile beraber 1924 senesinde Darülfununa şahsiyeti hükmiye de verilmiştir.

Tıp fakültesi

Bu fakültede tedrisat programı tadil ve tensik edilmiştir. Birinci ders senesini dolduran fizik, kimya ve tabiiyat tedrisatı P. C. N. sınıfı adiyle Fen fakültesine devredilmiştir. İkinci seneden itibaren seririyatlarda talebenin devamı temin edilmiştir. Bir takım faydalı dersler ilâve edilmiştir. Antropoloji ve kanser enstitüleri açılmıştır. Kadırga doğum hastahanesi yerine Haydarpaşada (10) yataklık bir doğum seririyatı açılmıştır. 1923 senesindenberi tıbbın muhtelif şubelerine ait (29) cilt kitap neşrolunmuştur. Her iki ayda bir çıkmak üzere Tıp Fakültesi Mecmuasının neşrine başlanmıştır.

1925 senesinde de, her altı ayda bir intişar etmek üzere bir Antropoloji Mecmuası tesis edilmiştir. Bu mecmua şimdiye kadar (14) sayı neşretmiştir. Tıp fakültesinin kütüphanesindeki cilt adedi (9650) ye baliğ olmuştur. Tıp fakültesine merbut olan Eczacı, Dişçi ve Ebe mektepleri faaliyeti de her sene artmış, ders programlarında tadilât yapılmıştır. On sene içinde Tıp Fakültesine (1167) erkek (61) hanım girmiş ve bunlardan (742) erkek (33) hanım (16) ecnebi talebeden 6 sı da mezun olmuştur. Eczacı mektebine 416 erkek,40 hanım girmiş, bunlardan 399 erkek ve 10 hanım mezun olmuştur. Dişçi mektebine 711 erkek, 104 hanım girmiş, 525 erkek, 33 hanım mezun edilmiştir. Ebe mektebine de 1000 hanım girmiş ve850 hanım mezun olmuştur.

Edebiyat fakültesi

Edebiyat fakültesi, Edebiyat, Felsefe, Tarih ve Coğrafya olmak üzere dört zümreden ibarettir. Bu fakültenin de bir mecmuası vadır. Bundan başka biri felsefeye, biri coğrafyaya, biri edebiyata dair 9 ciltlik müteaddit broşürleri vardır. Fakültenin her zümreye ait kütüphaneleinde bulunan kitapların mikterı 10085 tir. 1924 senesinde Türkiyat enstitüsü kurulmuştur. Türk medeniyet ve tarihi hakkında tetkikat yapmakta, neşretmektedir. Beynelmilel müesseselerle müansebata girişmiştir. Enstitünün (11) bin ciltlik bir kütüphanesi vardır. Neşriyatı 25 cilt tutmaktadır. Bunlardan (6) sı tercüme, (19) u teliftir.

1931 senesinde bir coğrafya dar ülmesaisi tesis edilmiştir. Memleket coğrafyası hakkında bir kaç risale neşretmiştir. İslâm tetkikleri enstitüsü 1924 senesinde İlâhiyat fakültesi olmuş, yeni Üniversite teşkilâtında tekrar İslâm tetkikleri enstitüsüne inkılâp etmiştir. Bu fakültenin 9 senelik neşriyatı olan İlâhiyat fakültesi mecmuası iki cilt tutmaktadır.

Edebiyat Fakültesinin muhtelif şubelerine on sene içinde giren talebe adedi kız ve erkek olmak üzere 3850 dir. Bu müddet zarfında Tarih şubesinden 28 erkek 19 hanım, Edebiyat şubesinden 29 erkek, 15 hanım, Falsefeden 48 erkek, 26 hanım, Coğrafyadan 30 erkek, 19 hanım ki, mecmuu 135 erkek ve 79 hanım mezun olmuştur.

Hukuk fakültesi

1923 senesinde Hukuk fakültesi 4 sınıftan ibaretti. 1926 senesinde lisans tedrisatının 3 senede ikmali kabul edildi. Dördüncü sınıf doktora sınıfı addedildi. Bu fakülteden şimdiye kadar iki doktora şahadetnamesi veirlmiştir. 1926 senesinde ders programlarında tadilât yapılmıştır. Hukuk Fakültesinde, diğer fakültelerde olduğu gibi enstitüler tesis edilememiştir. Yalnız, devam ihtiyari olmak üzere Seminer sistemi tecrübe edilmiştir.

Yeni Üniversite teşkilâtında Hukuk Fakültesi tedrisat sistemi değiştirilmiş, derslerde merkezi sikleti tetkik ve taharriler teşkil etmiştir. Bundan başka fakülteye bağlı bir de İçtimaiyat ve İktısat enstitüsü tesis edilmiştir. Seminer kütüphanesindeki kitap adedi (3) bine ve iktısat seminerindeki kitap adedi de (5) bine iblâğ edilmiştir. On sene içinde Hukuk fakütesine 6441 erkek, 618 hanım girmiştir. Bunlardan 791 erkek, 56 hanım mezun olmustur.

Fen fakültesi

1923 senesindenberi bu fakültede ders ameli ve nazari olmak üzere, tekemmül ettirilmiş, memleketin ihtiyacına göre değişiklikler yapılmıştır.

Sertifika usulü kabul edilmiş ve dört sertifika alana bir diploma verilmesi esas tutulmuştur. Fakültede riyaziye, fizik, kimya, hayvanat, nebatat, arziyat, hey'et, Elektro1Mekanik, teşrih ve fiziyoloji enstitüleri tesis edilmiştir. 1926 senesinde Fransadan Elektro — Mekanik, Fizik — Kiyma, Hayvanat profesörleri getirilmiştir.

1926 da kurulan Elektro — Mekanik Enstitüsü mühim bir yer tutmaktadır.

Burada tahsil müddeti dört senedir. Yeni Üniversite teşkilâtında Eczacı mektebi de Fen fakültesine bağanmıştır. Kütüphanesindeki kitap adedi (3700) cilttir. Fakülteye on sene çinde 3735 erkek, 1000 hanım girmiştir.

Bunlardan 92 hanım, 163 erkek mezun olmuştur. Kimya enstitüsünden on sene içinde (40) talebe mezun olmuştur.

Üniversite mahallesi

Tıp Fakültesinin İstanbul tarafına nakli, Beyazıt ve civarını şenlendirmiştir. Her şeyden evvel bu civarda ev kiraları artmıştır. Fakülte profesörleri ve alâkadarları, bu semtlede ev ve apatıman aramaktadırlar.

Diğer taraftan, talebeye mahsus lokantalar ve gazinolar da çoğalmaktadır. Bu itibarla Beyazıt semti pek yakında İstanbulun en kesif bir talebe mahallesi olacaktır.

Fakat bununla bu semtin ihtiyaçları bitmemiştir. Henüz talebe için,düşünülen lokanta ve pansiyon meselesi halledilmemiştir.

Talebeye mahsus o civarda ucuz lokanta lâzımdır. Halbuki Beyazıttaki lokantalar Beyoğlu ve Sirkeci lokantalarına nisbetle pahalıdır. Ucuz yemek için piyazcı dükkânlarından başka yer yoktur.

Beyazıtta, Belediye Kooperatif lokantası gibi 30 kuruşa yemek veren bir lokanta açılmalıdır.

Vefalılar yurdu

Vefa Lisesinden mezun olanlar 30 Teşrinievvel Pazartesi günü saat 14 te Halkevinde bir toplantı yapacaklardır. Bu içtimada bir "Vefalılar" Yurdu tesisi için esas dahili nizamname tetkik ve müzakere olunacaktır. Bu içtimaı müteakip önümüzdeki ay içinde umumi bir kongre toplanarak «Fevalılar Yurdu» faaliyete geçecektir. Yurdun tesisinde birinci maksat teavün ve tesanüt olacaktır.

Poliste

Şiledeki cinayet tahkikatı

İp uçları bulundu. Katillerin yakında ele geçirilecekleri umuluyor

Bir hafta evvel Şile - Pendik yolunda bir cinayet oldu. Pendikli basmacı Akif Efendi ile elbiseci Karakaş Sabatay feci bir şekilde öldürüldüler. Sekiz gündenberi devam eden tahkikat dün de yazdığımız gibi müsbet netice vermiştir. Şakilerden dördü yakalanmış ve ikisi de yakalanmak üzeredir.

Tahkikat neticesinde öğrenilmiştir ki Akif ve Karakaş Efendiler Şileden dönerken Çarşamba günü öğleden sonra Haciz köyüne uğramışlar ve orada satış yapmışlardır. Haciz köyünde kendilerile temas ettikleri köylülerden dört kişi ile Adapazarından bunlara misafir gelen iki köylü bunların paralı olduklarını anlamışlar ve derhal köyden yedi kilometre uzakta bulunan Dindere mevkiine giderek pusu kurmuşlar. Ve saat (6,5) ta da Akif ve Karakaş efendiler oradan geçerlerken önlerine geçerek kendilerini öldürmüşlerdir. Katillerin hepsi de sabıkalı adamlardır.

Katil şerirlerden Adapazarlı iki Çerkes Adapazarından çaldıkları beygirleri Haciz köyüne satmaya getirmişlerdir. Müşteri aramıya lüzum görmeden hâdiseden sonra sabahleyin atlarına atlıyarak Haciz köyünden ayrılmışlardır. Jandarma katilleri ararken Adapazarlı tacirden iki kişi de Haciz köyüne gelmiş ve atlarını çalan iki çerkezin bu köyde olduklarını haber aldıkları için jandarmaya ilk ip ucunu vermiştir.

Şakiler karanlıkta cinayeti işledikten sonra bir kutu kibrit yakmışlar ve tabanca kovanlarını tamamen toplamışlardır. Jandarmalar hâdise yerinde canilerin nasılsa bulamadıkları yalnız bir tek parabellüm kovanı bulmuşlardır. Elyevm Şilede bulunan dört mevkuftan birisinin vücudunda ve yüzünde bir çok yara ve bereler vardır. Bunlar cürümlerini henüz açıktan açığa itiraf etmiyorlarsa da kuvvetli deliller karşısında da büsbütün inkâr edemiyorlar. Adapazarına kaçan şerirler getirildikten sonra hâdise tamamen aydınlanacaktır.

Hırsız

Kurtuluşta oturan kapıcı Rızanın bulunmamasından bilistifade odasına girerek ceket ve sairesini çalan Petro elindeki eşyalarla birlikte yakalanmıştır.

Düşen fıçı

Galatada rıhtım açıklarında bulunan Alman Dapkoviç kumpanyasının Polonya vapuruna tahmil edilmekte olan tuzlu balık fıçılarından biri Kasımpaşada oturan hamal Mehmedin başına düşmüş ve Mehmedi yaralamıştır.

Bir sandal devrildi

Küçük Eminönü iskelesinden 5 yolcu ile Üsküdara hareket eden 262 numaralı Ahmedin idaresindeki sandal idaresizlik yüzünden denizyolları işletme müdürlüğünün kömür mavnasile çarpışmış, içindekiler denize düşmüşlerse de kurtarılmışlardır.

Dokuz randevu evi

Polis ikinci şube zabıtai ahlâkiyesi son bir hafta içinde Beyoğlu ve İstanbul cihetlerinde şüpheli yerlerde araştırma yapmıştır. Bu araştırmalarda dokuz evde gizli fuhuş yapıldığı anlaşılmış, bu evler kapatılmıştır.

Rakı kazanı patladı

Galatada Mumhane caddesinde Iraklı Efendinin rakı fabrikasında rakı çıkarılırken kazan patlamış ve ateşler etrafa dağılmıştır. Dağılan ateşlerden döşeme ve duvarlar tutuşarak fabrikanın iç kısmı tamamiyle yanmıştır.

Bir kadın korkusundan çocuğunu düsürdü

Fener civarında oturan Elmas Hanımla komşusu Fatma Hanım evvelki gün kavga etmişlerdir.

Gündüz ağız kavğasiyle geçmiş, akşam olunca Fatma Hanım kavgayı yeniden tazelemek istemiştir.

Fatma Hanım gece karanlığında Elmas Hanımının evinin önüne gidip yerden aldığı kocaman taşları pecerelere fırlatmış ve camları kırmıştır. Bu sırada evde yalnız bulunan Elmas Hanım bu ani taş yağmurundan korkmuş ve bağırarak yere yuvarlanmıştır. Bu korku üzerine Elmas Hanım fena halde hastalanarak hamile bulunduğu iki aylık çocuğunu düşürmüştür.

Vakaya zabıta vaziyet etmiş, hasta olan Elmas Hanım tedavi altına alınmıştır. Fatma Hanım yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

İnhisarlarda

Rejiden inhisara

İnhisarral idaresi de bir bülten neşretti

İnhisarlar idaresinin onuncu yıl münasebetiyle neşrettiği İnhisarlar bülteni fevkalâde nüshasına nazaran 923 senesinde reji zamanında tütün hazineye 4,650,867 lira veriyordu. 932 senesinde tütünden hazineye 20,100,000 lira girmiştir.

İnhisarlar idaresi son üç senedir hazineye nisbeten az para verebilmektedir. Bunun da sebebi inhisarın az mal satmış olması değil, ucuz mamulâtın fazla satılmış olmasıdır.

Bültene nazaran içki inhisarı safi hasılatı 6 senedenberi 5 küsur milyon liralık sermayesini muhafaza etmektedir.

İnhisar tuz istihsalâtını da seneden seneye arttırmış ve 924 - 25 senelerinde vasati 124,356 ton tuz elde edilirken bu gün 218,531 tona çıkarılmıştır. Tuz gayri safi hâsılatı da 10 sene evvel 3 milyon küsur lira iken şimdi senevî vasati 8 milyon küsur liraya çıkmıştır.

FELEK

Ankaraya giderken!..

Birinci mektup 26 1 ci Tş. 933

(Ankaradaki bayram merasimine iştirak ve oradaki spor tezahüratını idare etmek üzere Ankaraya gitmiş olan arkadaşımız (Felek) bize seyahatinin ilk intibaatını anlatan şu mektubu gönderdi. Arkadaşımızın hükûmet merkezimizde geçireceği bayram haftasına ait yazılarını eyderpey neşredeceğiz.)

925 tarihindenberi Ankaraya hiç yataksız gitmemiştim. Hele (muhtelit tren) denilen acayip şeye ömrümde binmemiştim. Salı akşamı idmancı arkadaşlarla saat yedide bu (muhtelit tren) denilen kara ve telâşsız tırtıla binerken bana:

— Yarın saat dörtte Ankaradasınız!. Dediler. İnanmadım.. Israr ettim.. Temin ettiler ki, eğer rötar olmazsa ancak o saatte varılabilirmiş.. Doğrusu pek hoşuma gitmedi. Senelerdenberi akşam trene binip geceyi yatakta ve yolda geçirdikten sonra sabahleyin Ankaraya çıkıvermek rahatlığına alışmış olan bir adam için uykusuz geçirilmiş bir gecenin ertesi gününü de gene trende geçirmek tatlı bir hayal manzarası arzetmezdi..

Bindik.. Elli beş kadar gencin verdiği sıcak hava ile ancak biraz ılınan buz gibi bir kompartımanda yola çıktık.. Spor seyahatlerinin, kafile seyahatlerinin enteressan tarafları vardır. Böyle rahatı az bir yolculukta herkesin girginlik ve pratiklik kabiliyetini, zorluğa karşı yüzü var mı yok mu ve nihayet havat felsefesini öğrenebilirsiniz.. Kimisi daha saat ona gelmeden ayakkaplarını çıkarır ve bacaklarını arkasızdan doğru uzatarak up uzun yatar.. Onu ceyrek geçe artık onunla uyanıklık münasebetleriniz kesilmistir.

Bir muhtelit trende anlatılacak, ne olabilir? Evvelen telâşsızlığı. ağırlığı.. Efendim one vakur tren! O ne ağır başlı tren! Dört saatte İzmite vardığımız zaman adeta insanda Bağdada gelmiş hissi hasıl oluyordu..

İzmitte bir kondüktör efendi oturduğumuz kompartımanın birinci olduğunu ve fark vermemiz lâzım egldiğini — lisanı münasiple — söyledi. Bize bu kompartımanların Haydarpaşada tahsis edildiğini biz de ona — lisanı münasiple — anlattık. Gel gelelim herkeste olduğu gibi bu memur efendide de kuvvetini göstermek merakı var..

Oraya kadar — ne ise — bize müsamaha ettiğini söyledi. Bu müsamahanın bir vazifeşinaslık olabileceğini hatırlattım. Kekremsi sözlerden sonra başkalarını kontrol etmeğe gitti.. Tren makarne yiyen bir çocuk gibi ağır ağır yolunu yutuyurdu..

Ne kadar ve nasıl gittik?. Orasını anlatamam. Hâlâ hayretteyim... — Bilmem hepsi böyle mi?... — Bizim muhtelit tren yürümediği halde Ankaraya vardı... Şüphedeyim.. O mu geldi?. Ankara mı sabırsızlanıp bize yaklaştı?. Gitmeden varan bir böyle acayip şeye başka yerde rast gelmedim.

Bizim trenin yürümesi hıçkırık gibiydi... Arada bir elli metre hıçkırıktan sonra duruyor... Nefes alıyor... Eyleniyor ve tekrar elli metrelik bir hıçkırık daha geliyordu.

Eskişehire gelmeden evvel kolunda yeşil bir pazbant bağlı olan bir memur daha geldi.. Şimendifer memurlarının derecelerinin yüksekliğini yüz yüze görüşürken anlamak güçtür.. Çünkü bunların kasketlerinde derecelerini gösteren yıldızlar ense taraflarına konmustur. Tevazudan mı?.. Unutulmaktan mı? Yoksa orijinal olsun diye mi bilemem.. Yeşil pazbantlı memur bize tekrar kompartımanımızın birinci olduğunu ve oradan çıkmamızı — bu sefer münasebetsizce bir lisanla — anlattı. Biz de ona ayni cevabı tekrar ettik. Fakat efendii mumaileyh bize ders vermeye kalktı. Ben çok defa tesadüf etmişimdir. Hayatta hoca olması lâzım iken başka meseleklere girmiş böyleleri vardır. Bilet kontrol ederken işini unutur ve kendini hoca, yolcuyu talebe farzederek girişir... Efendim bize "şehirli olduğumuz halde.. böyle yaparsak ayağı carıklı köylünün ne yapacağını sordu. Tabii bu va-

(Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

5908 sarıtı mubremeleri de verilecektir. (5910)

7890

Fikirler ve insanlar

Bir münekkit

Kerim Sadi'nin ismi, şimdiye kadar edebiyat mübahaselerinde pek az geçmiştir; daha uzun zaman da ondan bahsedileceğini hiç zannetmiyorum. Buna iki sebep var: Birincisi az yazıyor, yani kendi kendine belki çok çalışıyorsa da pek binde bir yazı neşrediyor. Fakat bu *Ansiklopedideki vahşi*'nin, *Namuk Kemal*'in dikkati celbetmemiş olmasını izaha kâfi değildir.

Onun daha ziyade tanınmasına asıl mani olan şey, ikinci sebeptir: Kerim Sadi herkes gibi düşünüp herkes gibi yazmıyor; daima tam bir vuzuha meyleden ifade tarzı değilse de düşünceleri bizi şaşırtıyor. O, bizim bugünkü bediî telâkkilerimizin dışında yaşamak istiyor; onları bilmiyor değil, fakat kabul etmiyor, daha doğrusu onları yıkmağa çalışıyor. Bize münakaşa kabul etmez gibi görünen hakikatler onun indinde hiç bir cazibesi kalmamış birer yalandır. Onun inanıp bize teklif ettiği hakikatler ise bize anlaşılmaz şeyler gibi gözüküyor. Namık Kemal için yazdığı küçük kitabın üstüne "Tarihin materyalist telâkkisine göre,, kaydını koyuyor. Sanat işlerine "tarihin materyalist telâkkisini,, karıştırmak; bir şairin eserini, hattâ güzelliği sırf bediiyat ile değil, birtakım içtimaî hadiselerle kalkışmak, bizim pek sevgili kanaatlerimize hücum etmek değil mi? Böyle mukaddesata kılıcını çekmiş adamlarla konuşulur mu? Kerim Sadi istediği kadar yazsın, biz ondan bahsetmiyeceğiz; onun en rakik ve en dumanlı hislerimizle kurduğumuz mabede almıyacağız. Bize benzememenin cezasını çeksin!

Bilmem söylemeğe hacet var mı? sanatte asıl yaradıcı hamlenin müesses hakikatlere hücumdan çıkacağı kanaatindeyim. Bunun için Kerim Sadi'yi ilk yazısını okuduğum günden beri büyük bir ümitle sevdim. Yazılarında, iddialarında anlamadığım, hoşlanmadığım, çocukça bulduğum şeyler yok değil; fakat bütün bunlarda bir araştırma, çiğnenmiş yollardan çıkmak için bir heves var ki ona muvaffakiyet temenni etmemek kabil değil.

Kerim Sadi ufacık bir kitap daha çıkardı: *(Ahmet Haşim* (1). O, benim pek sevdiğim şairden, hiç de şefkatli denemiyecek bir tavırla bahsediyor. Ben, Ahmet Haşim'in, zamanımızın en iyi Türk şairi olduğuna ve, bir gün bir ankete cevabımda söylediğim gibi, tarihin bugünkü edebiyatımızdan "Ahmet Haşim devri,, diye bahsedeceğine kaniim; bu kanaatimde yalnız da değilim. Kerim Sadi bunun aksini iddia ediyor demiyeceğim; çünkü Ahmet Haşim'in değerli, hattâ iyi bir şair olduğunu — anladığıma göre — o da inkâr etmiyor; yalnız Ahmet Haşim'in bu devrin şairi olduğunu kabul etmiyor. Kerim Sadi, icabında, zannederim şöyle bir şey de söyliyebilir: "Tarihin bugünkü Türk edebiyatından *Ahmet Haşim devri* diye bahsetmesi kabildir; çünkü o, devre uymıyan bir edebiyatın en bariz mümessillerinden biridir. Bugünün edebiyatı cansız, realite ile alkası olmıyan, sadece oyundan ibaret bir şeydir; baş mümessili kim olursa olsun, ati onu hiçe sayar. Bugünkü edebiyatın ismi *Ahmet Haşim devri* olabilir; bu muhakkak Ahmet Haşim'e ve devre bir iltifat değildir, hakaret de sayılır. Onun eseri zamanımıza uymuyor; zamana uyan bir şairimiz yoksa buna esef edelim.,,

Kerim Sadi şiirin sebebi hikmetini, ancak yazıldığı zamanın umumî ahvali ile bir olmakta buluyor. Şair ferdiyetinden çıkmalı, etrafına karışmalı, zamanın siyasî hareketlerine de karışmalıdır. Ahmet Haşim'in estetiği esasından çürük değildir; Şirazlı Hafız'ın şiirleri de öyle bir telâkkinin mahsulüdür; çünkü İran'ın büyük şairi "feodal istihsal tarzının, derebeylik mülkiyetinin ve kahhar bir şark rejiminin hüküm sürdüğü devirde,, yaşamıştır; halbuki Ahmet Haşim XX inci asrın adamıdır, "faytonsüvar olmanın tuhaflığını herkesten daha iyi idrak ettiği için taksiye atlıyarak sesli sinemalara gittiği", radio dinlediği, evinde elektrik lâmbası kullandığı halde gülden, bülbülden, sümbülden, yani kendisinin olmıyan bir zamanın kıymetlerinden bahseder. Hani Ahmet Haşim: "Araba denilen nakıs cer aletinin motor devrinde yaşamak iddiası ise sadece komiktir,, demişti; bu sözü kendi eseri hakkında da en doğru hükümdür.

Ahmet Haşim, bütün "küçük burjuva münevverleri,, gibi bedbindir; çünkü "arzuları ile iradesi arasında bir uçurum", "yani tahayyül edebildiği ihtiyaçlarla sınıfî mevkiinin icabatı arasında bir ahenksizlik,, vardır. Buna razı olmuştur, filen isyan etmemiştir; sükûnu ancak hayaline sığınmakta bulmuştur. Bunun için o "ferdiyetçi bir şairdi! yani ruhunun duvarları icine hapsolmuş bir zından mahkûmu.,,Kendisini ezen, arzuları ile "sınıfı,, mevkiinin verdiği imkânlar arasında bir ahenksizlik bulunmasma sebep olan haricî âlemle icabında uyuşmuştur, ona mümaşatta bulunmuş, onu takviye etmiştir.

Kerim Sadi'nin Ahmet Haşim hakkındaki ittihamlarını elimden geldiği kadar hulâsa ettim. Onları kabul edecek değilim; fakat bir şairi bu yoldan da tetkike hakkımız olduğunu inkâr kabil değildir. Hele bu Kerim Sadi gibi yapılır, eseri tahlil edilen şairin asıl maksatlarına nüfuz edilmeğe çalışılırsa... İddiaları kabul edilmese bile kitabı, hiç olmazsa bu noktadan okunmağa değer.

Zaten Kerim Sadi'nin ittihamları yalnız bir şairi değil, bütün bir şiir telâkkisini istihdaf ediyor. Bunun için, yapıcı bir tenkide gidemiyor ama, yıkıcı tenkitlerin en hayırlısını yapıyor.

İddialarına bugün cevap verecek değilim, çünkü bu mevzuu çabucak tüketmek işime gelmez. Yalnız kendisinden iki suale cevap isterim: Bir şairin zamanından büsbütün ayrılması kabil midir? Ahmet Haşim'in eserleri daha iyi bir tetkikten geçirilirse, onlarda da zamanın tesirini bulmak kabil değil midir? Ama zamanın ileri değil, arkaya bakan temayüllerini ifade ediyormuş; bu da insan oğlunun ebedî ihtiyaçlarından biri değil mi? Ve böylelikle yine kendisini ezen âleme isyan etmiş olmuyor mu?

İkinci sualim de şudur: Ferdiyetçiliği, ruhun duvarları arasında bir zından hayatı geçirmeğe benzetiyor. Biz bunu aksine çevirerek zamana uymanın bir zından hayatı olduğunu söyliyemez miyiz?

Kerim Sadi'de iyi bir polemikçi kabiliyeti de var; fakat niçin "müteredd,, falan gibi artık eskimiş ve hiç bir mana ifade etmiyen kelimelerden kaçınmıyor?

Nurullah ATA

(1) Sinan matbaası, 16 sayıfa, 20 kuruş.

---

kıtsız dersin yeri ve sırası olmadığını anlattık ve savduk.. Orada şehirli olmanın ne zamandanberi bir kabahat olduğunu bu yeşil pazbantlı efendiye sormadığıma hâlâ nadimim.

Sabah Eskişehire geldik.. İstasyonda bir lokma bir şey yemek istiyordum. Peronda acele acele giden ve kasketinin ense cephesinde üçten fazla çizgisi olan bir memuru yakaladım ve sordum:

— Beyefendi! Acaba bir çorba içecek kadar duracak mıyız?.

— Tren zaten gecikerek geldi. Manevra yapıp hemen kalkacak!

Dedi.. Ben de bu acayip treni kaçırmak korkusile tekrar kompartımanıma girdim.. Biliyor musunuz Eskişehirde ne kadar durduk?. Bir buçuk saat!.. Bu muhtelit trenin nasıl gittiği, nasıl durduğu, ne zaman kalkıp ne zaman konduğu anlaşılır dava değildir. Bir tetkik komisyonu vapılsa da sunun mahiyeti "etüt" edilse fena olmaz.

Yedide Haydarpaşadan kalkan "muhtelit tren,, bizi ertesi günü dedikleri gibi dörtte değil altı buçukta Ankara istasyonuna döktü... Amma Haydarpaşada bizi kiraz gibi yutmuştu... Ankaraya çekirdek gibi götürdü. .

İstasyonda trenimize baktım.. Ağır başlılığının sebebini hemen anladım.. Bizim trenin bir ucu kısa kollu pardesülerden çıkan caket kolu gibi garın ötesinden çıktığı halde kuyruk tarafı gara girememişti... Dehşetli bir şeydi... Biri önde biri arkada iki lokomotif, yorgun yorgun solurlarken, istasyon caddesinin müvazi ışıkları bize yol gösteriyordu..

FELEK

RADYO

Bayramda

Cümuhiyetin Onuncu Fıl dönümüne müsadif 29 Teşrinievvel 933 pazar, 30 pazartesi ve 31 salı günleri İstanbul radyosu yalnız Ankarayı telefon hattile alıp nakledecektir.

Bayramın üç günündeki mesai saatleri aşağıda gösterilmiştir.

29 Teşrinievvel Pazar günü

10 den 11 kadar Geçit resmi (Ankaradan naklen).
12 „ 14 kadar Ankaradan nakil.
16 „ 1 kadar Ankaradan nakil.

30 Teşrinievvel 933 pazartesi

12 den 14 kadar Ankaradan nakil.
18 „ 24 kadar Ankaradan nakil.

31 Teşrinievvel 933 salı

12 den 14 kadar Ankaradan nakil.
18 „ 24 kadar Ankaradan nakil.

Bugünkü proğram

İSTANBUL :
18 Gramofon.
18,30 Fransızca ders, müptedilere.
19 Udi Refik Talat Bey ve arkadaşları.
20 Bedayii musiki hey'eti.
21,30 Gramofon .
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, saat ayarı.

ANKARA, 1538 m.
12,30: Gramofon. 18: Orkestra: 18,45: Alaturka saz. 19,30: Dans musikisi. 20: Ajans haberleri.

VARŞOVA, 1411 m.
18: Halk konseri. 19,25: Saksofon ve şarkılardan mürekkep konser. 20,30: Edebiyat. 21: Çek musikisi. 23,250 Polonya musikisi. 24,10: kahvehane musikisi.

BUDAPEŞTE, 550 m.
18: Sigan musikisi. 20,20: Operet musikisi. 21,50: Haberler. 22: Karışık neşriyat. 24: plâk.

VİYANA, 518 m.
17,50: Plâk. 19: Cavada bir düğün. 20: kuator senfonik takım. 21,15: Musabaka neşriyatı. 21,25: Piyes. 23,25: Haberler. 23,50: Dans plâkları.

MİLANO - TORİNO - LORANSA
18: Kadın neşriyatı. — Şarkılar. 20: Haberler. plâk. 21,45: Roma zamanını hatırlayış neşriyatı.

PRAG, 488 m.
17,20: Konferans. — Askeri konser. — Alman ca neşriyat. 19: Taganni Cemiyeti tarafından konser. 20: Sokol neşriyatı. 210,50: Senfonik konzer. 23,20: Askeri musiki.

ROMA, 441 m.
17,30: Çocuk neşriyatı. 18,20: Radyo orkestrası. 19,20: Arnavutça haberler. — Eenebi lisanile havalar. 21: Haberler. — Plâk. 21,50: milli havalar.

BÜKREŞ, 394 m.
18: Karışık konser. 19,20: Radyo orkestrası. 20,20: Plâk. 21: Piyano konseri. 21,50: yeni piyano eserlerinden parçalar. 22,20: Şarkı ile kahramanlık. 23: Kahramanlık ve musiki.

BRESLAU, 325 m. F
17,15: Hafif musiki. 19,15: Muhtelif. 21: Alman musikisi. 22: Haberler. — Neşeli konser. 23,35: Dans musikisi.

HİKÂYE

Saksağan Bekir

Heyet taş höcereye girdiği zaman, Saksağan Bekir horul horul uyuyordu.

Müddeiumumî ilerledi. Ağır bir sesle:

— Bekir, dedi, kalk, hakkındaki karar tefhim olunacak.

Saksağan cevap vermedi sağdan sola döndü. Ser gardiyan eliyle dürtmğe mecbur oldu:

— Bekir.... Bekir.. Kalk!.

Bekir silkindi, gözlerini açtı, gerine gerine yatağından doğruldu. Etrafına şaşkın şaşkın bakmağa başladı. Odada kimler yoktu. Kendisini muhakeme eden mahkeme azalarından biri, müddeiumumî, hapishane müdürü, jandarma kumandanı, imam efendi, daha tanımadığı bir çok çehreler..

Saksağan Bekir gözlerini uğuşturdu:

— Ne var be? Burada da mı muhakeme olacağız? Rahat rahat uyuyan adamı uykusundan uyandırırlar mı?

Ser gardiyan başını salladı:

— Haydi, söylenme.. Kalk, giyin!

— Saat kaç?

— Beş...

Bekir kaşlarını çatarak söylendi:

— Karga bok yemden bu saatte kalkılır, giyinilir mi? Kıyak iş vallahi...

İmam efendi genizden gelen gunneli sesiyle Bekire meram anlattı:

— Oğlum, hüküm kader, takdiri-ilâhi.. Kazaya riza.. Tövbe ve istiğfar eyle.. Cenabıhak gafurdur, rahimdir..

Saksağan alık alık bakınıyordu:

— Moruk be, Karınca duası mı okuyorsun? Kes traşı.. Sabah sabah adamın kafasını ütüleme.. İştihanı mevlide sakla..

Ser gardiyan tekrar etti:

— Haydi giyin..

— Yahu, acelen ne? Adamın iki ayağını bir pabuca sokuyorsun. Anladık gidecğiz.. Giyineceğiz amma ağır ağır..

Ser gardiyan esvaplarını vermişti, Bekir homurdana homurdana giyiniyordu.

Hapishane müdürünün odasında karar okundu, Bekir, karar, verilen hüküm kendisine değilmiş gibi, gözleri tavanda çivileri sayıyordu.

Gömlek giydirilirken İman efendi vaaz ve nasihat veriyordu. Saksağan Bekir dişlerini gıcırdatarak:

— Hoca, dedi, anlaşıldı, senin elinden kurtuluş yok, oku bakalım.

Hepsi, Bekirle beraber hapishaneden çıkmıştı. Ortalık henüz ağarıyordu. Hava da puslu ve souğtu.

Saksağan Bekir yüzünü buruşturdu:

— Bu havayı hiç sevmem, nevazil olacağım billâhi..

Bir kaç adım sonra aksırmıştı:

— Dedim ya, kaptık nevazili.. Ulan kibar olmak başka şey.. Nazik alışmışım vesselâm.. Kibarlık başa belâ.

Söylene söylene yürüyordu. Sehpanın önüne gelince durdular. İmam efendi Bekire yaklaştı:

— Kelimeişahadet getir!

— Sonra?

— Bunun evveli, sonrası var mı? Kelimeişahadet getir o kadar.

— Peki, getirirsem ne olacak?

İmam Efendi hiddetini saklayamadı:

— İmansın gitmezsin be adam!

— Ahret yolculuğunun pasaportu mu bu?

— Sus.. Günaha girme..

— Beni günaha sokan sensin be.. Bu çenenle adamı dinden, imandan çıkarırsın.

Müddeiumumî mahkme azasına baktı, yavaş sesle fısıldadı:

— Daha bekleyelim mi?

— Adamın dinî akidesine karışamayız.

— Tabiî..

İmam Efendiye döndü:

— Hoca Efendi, ısrar etmeyiniz.

Ve Saksağan Bekire sordular:

— Bir vasiyetin var mı?

— Bekir, ensesini kaşıyarak düşündü:

— Vasiyetim?.. Vasiyetim?.. Ne vasiyet edeyim?

— Allah Allah.. Biz ne bilelim, o senin bileceğin şey..

— Şimdi aklıma gelmiyor, sonra..

— Sonra, ne vakit..

— Ne vakit aklıma gelirse..

Herkes birbirine hayret ve taaccüple bakıyordu. Bekir, hiç oralı değildi. Pes perdeden bir ıslık tutturmuştu.

Müddeiumumî sordu:

— Son arzun nedir?

— Ne diye?

— Canın ne istiyorsa, söyle, onu yapacağız.

— Böyle sabah sabah, uyku sersemi, adamın canı ne ister? Baklava, börek getirsen, elimi sürmem.

Jandarma kumandanı bir sigara uzattı:

— Bir ciğara iç..

— Öksürtür o geçmişi kınalı.. Kaçak var mı?

Kimsede ses yoktu. Saksağan kıs kıs gülmeğe başladı:

— Var demeğe yürek ister.

İmam Efendinin sesi duyuldu:

— Su versinler mi?

— İmamsuyu varsa, eyvallah..

— Şimdi nereden bulalım?

— Darılma moruk, sordun da söyledim. Benim kendiliğimden ağzımı açtığım var mı?

— Biz sana alelâde sudan bahsettik.

— Halis Terkos değil mi? Hiç bana bakma!

Mahkeme azası mülâyim bir tavırla:

— Peki, son arzunu söyle, dedi.

Heyetten biri tetkrarladı:

— Söyle, ne istersen yapacağız.

Saksağan Bekir omuzlarını oynattı:

— Ne biçim sualler be! Alacakaranlıkta uyandırır, girdirirsiniz. Tövbe et dersiniz, şunu sorarsınız, bunu sorarsınız, öleceğimi düşünmiyorum ki, vasiyetimi düşüneyim. Son arzun nedir? Kör nefis bu! İster ister.. Sonu gelir mi?

Sehpaya doğru yürüdü. İskemleye çıkarken acı acı gülümsedi:

— Bu günü ömrüm oldukça unutmıyacağım.

* * *

Heyet dönerken hapishane doktoru müddeiumumînin koluna girmişti:

— Bekirin sözlerine dikkat ettiniz mi?

— Evet, hiç müteessir görünmiyordu.

— Yaşamıyordu da ondan..

— Höceresinde uyandırdığımız zaman, manevî mevcudiyeti ölmüştü.

— Yani çıldırmış mıydı?

— Hayır, ölmüştü, yaşamıyordu. İpi çeken Çingene bu ölümü tamamlamış oldu.

Yeni neşriyat

Fikir hareketleri

Hüseyin Cahit Beyin meşrine başlaya cağı "Fikir hareketleri" mecmuasının ilk sayısı Cümhuriyet bayramına tesadüf eden 29 Teşrinievvelde çıkacaktır.

Mimar

Üç seneden beri genç türk mimarları tarafından çıkarılmakta olan (Mimar) mecmuası Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü, münasibetile büyük bir sayı neşretmiştir.

Bu sayıda türk mimarlığının on yılda geçirdiği safhalar, eski türk mimar eserler ve yeni mimariye ait tedkikler vardır. Sırf türk sanatkârlarını emeklerini en nefis bir baskı ve münderecat ile, arzeden ve sanat ve mimar î mecmuasını her kese tavsiye ederiz.

Hep vatan için

Haydar Rifat Bey kültür serisinin 10 ve 11 inci kitaplarını da çıkardı.

Bunlardan birisi L. Vitzenkoru'dan tercümedir. Adı : (Hep Millet İçin) . Diğeri : G. S. Brooks ve W. B. Lister'den tercümedir: (Hep Vatan İçin), Velût bir faaliyetle son zaman larda üstünde bir çok eser neşrine muvaffak olan Haydar Rifat Beyin bu iki eserini de tavsiye ederiz.

Foto Süreyya mecmuası

Cümhuriyetin onuncu yıldönümü bayramı münasebetile Foto Süreyya mecmuası fevkalâde bir nüsha çıkarmıştır. Bu nüshada inkılâbımıza ait tarihî resimlerle Gazi Hazretlerinin dört nefis tablosu bulunmaktadır. Bundan başka bir çok sinema havadis ve resimleri de vardır.

Acıklı bir ölüm

Balıkhane sabık memurlarından Mustafa Beyin oğlu, sabık Hicaz Valisi Ahmet Nedim Beyin yeğeni, sabık valilerden Aziz Nedim, İş Limitet müdürü Bedri Nedim, Ankara Ziraat Bankası Hukuk müşavirlerinden Mazhar Nedim Beylerin amcazadesi Bomonti şirketi memurlarından Eczacı Faik Mustafa Bey, tedavi edilmekte olduğu Heybeliadada vefat etmiştir.

Genç yaşında amansız bir derdin kurbanı olan merhuma Allahtan rahmet diler, ailesi efradına taziyetlerimizi beyan ederiz.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşiköy rasat merkezinden aldığımız malûmata nazaran bugün hava fasılalı yağmurlu geçecektir.

27-10-933 tarihinde hava tazyiki 759 milimetre en fazla hararet 24 en az 17 derece idi.

İttihadı Millî

Türk Sigorta Şirketi

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir

Merkezi idaresi : Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel. Beyoğlu : 4887. 6984

İSTANBUL TİCARET MÜDÜRLÜĞÜNDEN :

İstanbul Perükârlar Cemiyetinin idare heyeti intihabı 4-11-933 cumartesi günü saat 10 dan 16 ya kadar Bahçekapıda 4 üncü Vakıf Han ikinci kattaki dairei mahsusada yapılacağı alâkadarlara ilân olunur. (9118)

Milliyet'in edebî romanı: 25

KIR ÇİÇEĞİ

BURHAN CAHİT

(İnkılâp Romanı)

Halime Hanım lâkırdıyı değiştirdi.

O akşam ben erkence odama çekildim.

Henüz yatmamıştım. Kapım vuruldu.

Halime Hanımın sesini duydum.

— Yatmadınsa biraz geleyim mi Çiçek?

Kapıyı açtım.

— Türkânı şimdi uyuttum. Kendi kendime Çiçek uyumadıysa bir az çene çalarım, dedim. İlmi Bey de kitap okuyor.

Oturdu.

Şundan bundan konuştuk.

Halinden, tavrından Halime Hanımın bir şeyler söylemek istediğini hissediyordum.

Saf, temiz kalpli kadın nihayet dayanamadı:

— Bugün annem canını sıktı galiba, dedi.

— Hayır. Ne münasebet? Yalnız o kadar acılarım çok ki galiba he rşey bana dokunuyor.

— Ben anladım zaten. Fakat onun maksadı başka idi. Hazır sırası gelmişken bunu sana ben anlatayım.

Açık kalpli genç kadın kısa, kesik cümlelerle bu maksadı anlattı:

— Bilmem sen de elbet anlamışsındır. Onlar seni Kâzıma almak istiyorlar. Konsoloshaneden cevap gelmesini bekleyişleri de bundandı. Cevap gelince annem sabredemedi. O adeta kendi kendine gelin güveyi olmuş, hattâ geçen gün bana düğünü ramazandan evvel yapalım. Mübarek ay girerse uzar, diyordu.

Gülümsedim.

Halime Hanım sustu.

Cevap bekliyor gibi idi.

Çok iyiliğini gördüğüm bu temiz, asil ailenin yanında kalmak isterdim.

Fakat yıllardan beri kalbimi düğümliyen bir derdim vardı. Annemi bulacağımı ümit ediyordum.

Kasabamız belki yanmıştı, evimiz, bağımız belki de kül olmuştu. Fakat çocukluğumu yaşadığım o toprağı özlemiştim. Sonra. .

Bu çok hürmet ettiğim, iyiliğini gördüğüm ailenin yanında gelin olarak kalmak ta beni daima öldürecek bir şeydi.

Ben bu eve nihayet merhamet hislerile alınmış bir yetim kızı idim. Bana bunu hatırlatacak her münasebet kalbimin eski yarasını her zaman kanatacaktı.

Düşündüğümü gören Halime Hanım yavaşça sordu:

— Memleketine gitmek istersin değil mi?

Başımı eğdim:

— Çok!

— Hakkın var kardeşim. Bu kadar felâket görmüşsün. İnsan ne olsa memleketini, yerini, yurdunu özler. Zaten İlmi Bey de öyle düşünüyordu. Hattâ:

— Çiçek Hanım eğer bizi özler, isterse, memlekette işlerini görür, gene gelir, dedi.

— Teşekkür ederim kardeşim.

Halime Hanımla geç vakte kadar konuştuk.

* * *

Geç uyandım.

Türkân kapımın önünde beni çağırıyor.

Kalktım. Bugün konsoloshaneye gidecektim. Yeldirmemi giydim. Alt kata indiğim zaman büyük bey nargilesini içiyordu.

— Gel bakayım, küçük, dedi. Bugün gene konsoloshaneye gideceksin galiba. Orada her şey hazırlanmıştır. Gitmeğe de hacet yok. Soyun, dökün, Halime bahçede seni bekliyor. Pasporımu şimdi getirecekler.

O kadar sevindim ki, koştum, elini öptüm.

Ben daha merdivene gitmemiştim ki mağazanın kâtibi Halil Efendinin sesini duydum:

— Hanımefendi, bunu damat bey yolladı.

Koştum, aldım.

Bu benim pasaportumdu.

Elimdeki bu kurtuluş fermanını yiyecek gibi hırslı bir sevinçle öptüm .

Büyük Bey sesleniyordu:

— Geldi mi, geldi mi?

— Aldım efendim. Çok teşekkür ederim.

Ve bahçeye koşup Halime Hanıma gösterdim.

O gün evdekiler de benimle beraber bayram ettiler. Öğleye İlmi Efendi eve yemeğe geldiği vakit bana yeni bir müjde verdi:

— Buradan haftada iki gün tren var. Meselâ eğer acele edersen öbürgün akşamı bir tren var. Perşembe sabahı İstanbula gider. İstanbulda kimseyi tanımazsan ben yakın ahbaplarımdan birine bir mektup veririm. Doğru oraya gidersin .

O kadar seviniyordum ki nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyordum .

İçimde öyle bir emniyet vardı ki artık yeni bir tehlikenin beni gelip bulmayacağına inanıyordum.

Çarşamba trenine gitmek istiyordum. Fakat bu çok şefkatli insanlar acaba bana tren bileti de alacaklar mı?

Halime Hanım beni incitmek istemiyor gibi gülerek:

— Çiçek bir gün evvel gitmek istiyor. Bizden kaçtığı için değil, memleketini özlediği için, amma hakkı var. Her halde siz çarşamba treni için hazırlık yapın.

Bu temiz yürekli, anlayışlı kadına nasıl teşekkür edeyim bilmem. Hislerimi, düşüncelerimi o kadar iyi anlıyor ki.. Hemen koştum. Yüzünden, gözünden öptüm.

O akşam İlmi Efendi her şeyi hazırlamıştı.

Artık Büyük Hanım da beni mazur görüyordu.

Çenemi, saçlarımı okşuyor:

— Memleketine git. İşlerini gör. İnşallah anacığını da bul.

Sonra bize bir mektup yaz. Seni aldırırız olmaz mı yavrum. Diyordu.

Bu çok temiz aileden ayrıldığıma müteessirim. Fakat bilmem neden memleket hasreti beni rarat bırakmıyor.

Evde bana yolda ve İstanbulda lâzım olur diye bir çok şeyler hazırladılar. Paket ve sepetler içinde meyvalar, yiyecekler dolu idi.

İlmi Bey biletimi almıştı. Kendi başıma hiç yolculuk etmediğim için yol, iz bilmiyordum. Bana anlattı. Büyük Hanım yüzümü, saçlarımı öperken bana hatırlamak bananesile iki altın verdi.

Çarşamba günü sabahleyin evde büyüklerin ellerini öptüm, İlmi Efendi, Halime Hanım ve Türkân beni istasyona kadar getirdiler.

İlmi Bey, tanıdığı tren memuruna benim için bir şeyler söyledi. Eşyalarımı koydular. Sonra İlmi Efendi büyük bir zarf uzattı:

(Devamı var)

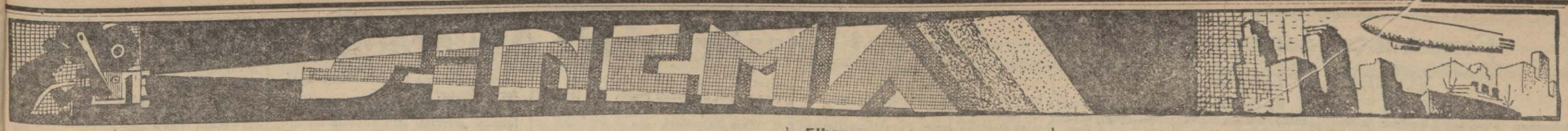

Artistik

Büyük Şehirler Uyurken

Hamburg limanında Marten ve Yılmaz isminde iki polis motörleri içinde devriye gezerlerken gece bir feryat işitirler ve denizde çırpınan bir kızı kurtarırlar. Bu esnada bir adam motora çıkar polisleri denize iterek kızla sahile gelir ve bir otomobile binerek kaçarlar. Hans onları motosikletle takip ediyor ve Amerikan cambazhanesine girdiklerini görüyor.

Ertesi gün, Hans, komiseri Enderson tarafından limanda bulunan milyoner Patterson'un yatından gece çalınan bir inci gerdanlığın aranmasına memur edilince geceki vakayı ona anlatır.

Bir gün sonra, Amerikan cambazhanesi müdürü Barini, Amerikadan gelen Bravn'ı dostu Glorya ile beklemektedir. Bu, bir hapishane kaçkını olup Glorya da dostudur. Yattan gerdanlığı çalan ve hiç bir şey bilmiyerek üzerinde taşıyan da Trude isminde cambazhanede çalışan namuslu bir kızcağızdır.

Trude, hırsızı takip için cambazhaneye gelen Hans'la tanışır. Ve polisin bir sirkat meselesinde kendisinin şeriki cürüm olmasından şüphe ettiğini anlar. Korkusunu hayvanlar mürebbisi Villiye açar. O da gerdanlığı Bariniden isteyip memurine teslim etmesini tembih eder. Kız Baraiinin odasına girer incileri alır. Barini onu görür, üzerine atılı. Yetişen Villi ile yaptıkları çarpışmada Barini ölür.

Villi tevkif olunur, Hans ta kaçan Trude'e yetişir. Onu bir kahveye götürür orada gerdanlığın onda olduğunu hayretle öğrenir. Bunun farkına varan serseriler çalışmağa teşebbüs ederler. Bir arbede kopar, Trude kaçar.

Glorya ve Bravn intikam plânlarını hazırlamışlardır. Trude, milyonerin kızı Viviyan Greye çok benzediğinden onu bir emrihayir için teganni ettirecekler ve milyoneri de oraya davet edeceklerdir. Bu plânı tatbik ederler ve Hansı da kendilerine zarar vermemesi için gazli bir tabanca ile sersemletirler. Binaenaleyh Hans o akşam otele çok geç gelerek milyonerin öldürülmesine mani olamaz. Hemen yata koşar ve Patterson'un esrarengiz ölümünün sebebini halleder. Katil yakalanır. Mücadelenin mükâfatı olarak Trude'u kolları arasında sıkmaktadır.

Ben bir pranga kaçkını yım filminden bir sahne

Türk sineması

Ben bir pıranga Kaçkınıyım

Maişetini temin için inşaat ameleliği bile yapmıya razı olan "Jaymes Allen,, iş bulamıyor ve sefalet içinde sürünmektedir.

Bu halde iken bir gün "Pate,, isminde bir serseriye tesadüf ediyor ve onun teşvik ve tehdidi ile — hayatında hırsızlık yapmamış olmasına rağmen — bir seyyar lokantayı soyuyorlar ve paraları Allen kasadan alıyor. Tam o zaman yetişen zabıta Pate'ı öldürüyor ve kaçan Allen'i tevkif ediyor. Hapishanede bir çok işkence ve sefalete maruz kaldıktan sonra kaçıyor ve bulunduğu vilâyetin hududunu aşıyor. Kendisine başka bir isim takarak iyi bir mevki temin ediyor. Oturduğu evin sahibi kadın eline geçen bir mektupla onun sırrını öğreniyor ve kendisile evlenmediği takdirde sırrını faşedeceğini söylüyor. Allen Helen isminde başka bir kızı sevdiği için ev sahibesine bütün servetini vermek ve serbest kalmak istiyorsa da razı edemiyor ve polis kendisini tevkif ediyor. Çalıştığı müessesenin sahiplerinin nüfuzu sayesinde Allen, dini bir müessesede üç ay hizmet etmek şartile cezasının affı kararını alıyorsa da tevkifhaneye girer girmez zabıta amirleri onun hapishaneler aleyhinde yaptığı propagandayı bahane ederek kendisini prangaya vuruyorlar. Üç ayın hitamında bir sene sonra tahliye edileceği vadedilir. Fakat gene tahliye edilmeyince bir kaç mahkûmla beraber kaçar. Vaktile onun hakkında bütün gazeteler bir çok yazılar yazdıkları için sahte isimle yaşıyamaz. Zabıta kendisini takip eder o da şehirden şehire kaçar. Nihayet sevdiği kadının bulunduğu şehre giderek kendisini unutmasını rica eder ve gecenin karanlıkları içinde kaybolur. .

Elhamra

Vatandaş Silâh başına

1809 senesi Viyana darülfununundа tahsilde bulunan Tirollü Severin Ander an isimli genç, memleketinin Napoleon askerleri tarafından işğal edilerek vatandaşlarına melâzim yapıdığını işidince hemen vatanına avdet ediyor. Yolda kendi kasabasına Napoleon idaresi tarafından kaymakam olarak tayin edilen Riederer ve kızı Erika ile yol arkadaşlığı ediyor ve bu münasebetten Anderlan ile Erika arasında samimî ve temiz bir aşk meydana geliyor.

Çiftiklerine gelen Anderlan evlerinin yakılğı valide ve hemşiresi de öldürüldüğünü görüyor. Bu teessürle gezerken karşısına çıkan üç süvari zabitinden ikisini öldürüyor. Üçüncüsü kaçarak garnizonu haberdar ediyor. Anderlan'ı takibe başlıyordu. Anderlan dağlara iltica ediyor ve vatandaşlarını gizli gizli müstevlî düşman aleyhine teşvik ediyor. Düşman kuvvetleri her tarafta taharriyat icra ettiriyor ve Anderlan'ın tutulmasına yardım edene 500 taler para mükâfatı vadediyor. Fakat bütün teşebbüsler beyhudedir. Hükûmet dairesine Erika'nın babası Riederer de bu takibatı arttırmak için sıkı emirler alıyor. Fakat Anderlan sevgilisi Erika'nın yardımına mazhar olmaktadır. İki sevgili zaman zaman buluşup sevişiyorlar. Garnizon kumandanı Yüzbaşı Leroy bu münasebeti hissetmiştir, o da Erika'yı sevmektedir. Fakat genç kızdan yüz bulamıyor.

Büyük Şehirler Ukyurken filminden bir sahne

Günden güne ehemmiyet iktisap eden Tirol harekâtını bastırmak üzere merkez yeni bir kuvvet gönderiyor. Yeni kuvvet gelince zabitan şerefine büyük bir ziyafet ve balo tertip ediliyor. Anderlan Nepoleon zabiti kıyafetine girerek baloya geliyor. ve Erika'nın yardımiyle kumandanın yanına kadar çıkarılıyor ve aleyhlerinde yapılacak harekâtın plânlarını öğreniyor.

Issız bir kulübede vatanperverler içtima ediyorlar ve büyük kuvvete karşı mücadele için dağ muharebelerine karar veriyorlar ve bütün vatandaşları silâh başına çağırıyorlar. Muharebe çok şiddetli oluyor. Bir avuç kahraman müstevli kuvvetlerini büyük zararlara uğratıyorlar. Anderlan ele geçiyor ve üç diğer arkadaşile beraber kurşuna diziliyor. Fakat hürriyet ve istiklâl aşkı sönmüyor.... Ölenlerin yerini yeni gençler tutuyor ve nihayet Tirol düşman çizmesi altından kurtuluyor.

Vatandaş silâh başına filminden bir sahne

Saray

Çırıl Çıplak

Kan şehrindeki sayfiyesinde konser ve fabrikatörü Güstav Adam, doktor, ressam, yüksek memur olan bütün ahbaplarının bulunduğu bir ziyafet veriyor ve Legion d'honneur nişanı ile taltif ediliyor. Bu dostları onu adi bir tüccar telâkki etmekte ve uzun seneler çalışması neticesi elde ettiği bu muvaffakıyeti bir talih eseri addederek onu istihfaf etmektedirler. Güstav bu istihzalara kendisinin hayata tekrar meteliksiz atılarak hiç yardımsız zengin olacağını iddia suretile cevap veriyor ve bahse girişiyor.

O zaman deli diye timarhaneye giren, serserilik ve garsonluk yapan Güstav bir müşterinin fikrini istismar ederek bütün Fransa Emniyet Sandıklarını altüst ediyor ve vaziyeti gene kendi zekâsile düzelterek bahsini kazanıyor, neşesi sayesinde de aşkı buluyor.

İstanbulun her tarafında yüzlerce tak yükseldi

Bu gün Türk Cümhuriyeti ilk on yılını bitiriyor. Yarın Cümhuriyetimiz ikinci on yılına girecek ve Türk vatanında daima muvaffakiyete doğru aldığı hıza yeni bir hız katacaktır. Geçen on sene, gelecek on senenin yolunu çizmiştir.

Haftalardanberi İstanbul bu onuncu yıl bayramını kutlulamağa hazırlanıyor. Şehrin her semtinde yüzlerce tak yükseldi. Bu gün İstanbulda hiç bir ev, hiç bir müessese yoktur ki, bayraklarla ve ampullerle tezyin edilmemiş olsun. İstanbul geçen on yıldan sonra yeni on yılı nur içinde karşılamağa hazırlanıyor.

Cümhuriyet Halk Fırkası bütün azasına Fırkanın altı umdesini gösteren bayrakları dağıtmıştır.

Yarın göğüslerde inkıâp fırkasının bayrağını ve inkıâbın en büyük adamının resmini taşıyan madayeler göreceğiz.

Maarif müdüriyeti İstanbulda geçit resmine iştirak edecek kız ve erkek talebe adedini 10 bin olarak tesbit etmiştir.

Yarınki geçit resminin beş saat kadar devam edeceği anlaşılmaktadır.

Şehirde halkın tak yaptırmak hususunda içten gelen gayreti görülecek şeydir.

Eyip gibi küçük bir nahiyede bile altı tane büyük tak yapılmıştır.

İstanbuldaki sanayi müesseseleri bayram için büyük hazırlıklar yapmışlardır. Hemen ekseri fabrikaların yaptırdıkları taklarda «Bu fabrika Cümhuriyetin eseridir» şeklinde levhalar görülmektedir.

Şehirde Belediyenin yapmağa karar verdiği büyük temizlik dün başlamıştır. Bu temizliğe bugün ve bu gece de devam edilecek, yarın sabah bitirilecektir.

Dün şehrin her tarafnda yapılan taklar bir kere daha tetkik edimiştir.

Halkevi Temsil şubesi azaları dün şehrin muhtelif yerlerinde temsil verecek teşekkülleri gezerek son provalarda bulunmuşladır.

Romanyadan Cümhuriyetin onuncu yl dönümünde bulunmak için gelen Romanyanın Türk mebusları ve 125 Türk dün akşam Ankaraya gitmişlerdir. Bu gün de 200 Bulgar Ankaraya gidecektir.

Sultanahmette yapılan tak

Sultanahmet ve Ayasofya camileri arasında bir tak yükseliyor. Cümhuriyet Halk Fırkasının Alemdar nahiyesinin yaptırdığı bu tak Avrupada ve Amerikada bu tarzda yapılan en son eserler gibi ileri gitmiş modern bir mimaridir. Takın inşaatına nezaret eden Mimar Seyfettin Bey diyor ki:

— Halk Fırkası Alemdar nahiyesinin beni bir davetlerile canlanan ve yer bulan bu eser yerinde gördüğünüz gibi az bir zamanda fazla bir çalışma neticesi yükselmiştir. Gece ve gündüze göre renk ve ışıklar bu kulede düşünülerek yapılmıştır. Birbirine bağlı olan dört sütun Türk kelimesinin ilki T harfi halinde bir plânla yapılmıştır. Şehircilik nizam ve güzellik kaidelerini düşünerek bilhassa o köşeyi intihap ettik. Bu suretle hep ıssız kalan bu tarihî meydanda Divanyolundan gelenler ve Alemdar caddesinden çıkanlar bu eserle karşılaşacaklardır. Yaşamakta olduğumuz bu büyük günlermizin onuncu yılını o eser üç gün aydınlatacak, millî renklerimizi coşan hislerimizle projektör ve elektrikler semalara aksettiecektir.

Berlinde bayram

BERLİN, 26. (Milliyet) — Aziz yurtta olduğu gibi, Berlinde de bulunan yurtdaşlarımız Cümhuriyetimizin Onuncu yıl dönümünün büyük Bayramı olan 29 Teşrinievveli ayni sevinç ve heyecanla bekleemkte ve bu büyük gün için büyük hazırlıklarda bulunmaktadırlar.

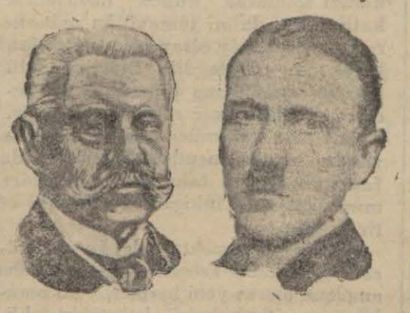

Berlin elçiliğimizde verilecek baloyu şereflendirecek olan Alman Cümhur Reisi Feldmareşal Von Hinderburg ve Başvekil M. Hitler

Bilhassa Büyük Elçimiz Kemalettin Sami Paşa Hazretleriyle refikaları Hanımefendinin bu güyük gün için yapmakta oldukları büyük ve değerli hazırlıklar Berlin'de günün meselesi halini almıştır.

29 Teşrinievvel akşamı Büyük Elçilik sarayının geniş ve zarif salonlarında verilecek baloya davet olunan binlerce misafiri izaz ve ikram için Sefir Paşa ve Sefire Hf. tarafından büyük tertibat alınmış ve büyük bayram için bizzat Sefir Paşa tarafından çok zengin bir proğram hazırlanmıştır.

Alman Reisicümhuru Generalfeldmarşal von Hindenburg, Başvekil Hitler, Prusya başvekili General Göring, harici ye nazırı von Neurath, propaganda nazırı Dr. Goebbels ve diğer nazır ve cenerallarla Almanyanın bütün yeni büyük simaları davetliler meyanında bulunmaktadır. Başta Reisicümhur ve başvekil bulunduğu halde Almanyanın diğer nazır ve cenerallarının hepsi, necip ve asil Türk milletinin bu büyük bayramını tesit etmek üzere Büyük Elçi Paşa Hazretlerinin davetlerine sevinçle icabet edeceklerini bildirdiler.

29 Teşrinievvel günü Büyük Elçilik sarayı önünde Cümhuriyetimizin Onuncu yıldönümü şerefine S. S. ve S. A. milis teşkilâtı tarafından büyük bir resmi geçit yapılacak ve 52 kişiden mürekkep bir askeri bando resmigeçit esnasında İstiklâl Marşı ile Alman Millî marşını çalacaktır. Resmigeçidi müteakip, nazırlar ve cenerallar büyük uniformaları ile memleketimizin büyük mümessili olan Kemalettin Sami Paşa Hazretlerini selâmlayacaklardır,.

Ayni günün akşamı Radyo'da, bu büyük günü yaratan Büyük Gazimizin yüksek şahsiyetleri hakkında konferanslar verilecektir.

30 Teşrinievvel günü de Berlin yüksek Fen mektebinin muazzam konferans salonunda ticaret mümessilimiz Nizamettin Âli Bey tarafından :

" Mustafa Kemal diyarında 10 senelik çalışma " mevzuu altında ve binlerce kişi huzurunda bir konferans verilecektir.

Müteakip günler için de Konsoloslukta, Türk Kulübünde, Türk Ticaret Odasında ve Türk talebe cemiyetinde de büyük bayramı tesit için büyük hazırlıklar yapılmaktadır.

Üç gün ve üç gece devam edecek olan Büyük Bayram şenlikleri hazırlık tertibatı alınmıştır

Kutlulamada deniz ve hava

29 Birinci Teşrin günü Cümhuriyetimizin onuncu yıl dönümünü kutlulamak için yapılacak merasimde kara kuvvetlerimize ayrılan geniş iştirak hissesi mukarrer, olduğundan yurdumuzun büyük koruyucusu ordumuzun hava ve deniz kuvvetlerine de yer ve vazife verilmiştir.

Yüksek komisyonun hazırladığı kutlulama programının anahatlarına göre 29 Birinci Teşrin günü Ankarada yapılacak olan büyük askerî geçiş resmine iştirak edecek olan hava kuvvetlerimiz bu merasimden sonra gruplara ayrılarak bayramın devam ettiği günler zarfında memleketimiz üzerinde büyük bir devir yaparak, tek bir kalp heyecanile Cümhuriyetin onuncu yılını kutlulamakta olan Türk milletinin vatan havalarını yabancı kanatların taarruzundan korumak vazifesini üzerine almış olan hava kuvvetlerimize karşı olan emniyet ve itimadı bir kat daha kuvvetlendireceklerdir.

Üç gün devam edecek olan bu büyük devirleri esnasında tayyarelerimiz geçtikleri her yerde, büyük şehirlerimiziden, kasabalarımızdan en küçük köylere varıncaya kadar her tarafa kutlulanan günün yüksek manasını ifde eden Cümhuriyet, İnkılâp ve İstiklâl gibi büyük ideallere karşı milletin bağlılığını kuvvetlendirecek vecizeleri ihtiva eden küçük kâğıtlar atacaklardır.

Kırmızı ve beyaz renkte kâğıtlara basılan ve adedi elli milyonu geçen bu kâğıtları Türk havalarından Türk toprak larına serperek arkalarından millî renklerimizden birer iz bırakacak olan tayyarelerimiz bu dolaşışları esnasında bir taraftan onuncu yıl dönümü bayramına yeni bir şevk, yeni bir heyecan katarken bir taraftan da Türk milletinin ruhuna ve benliğine hitap ederek ona nice nice on yıllar için yeni kuvvet ve azim verecek lerdir.

Kutlulama günlerinde tayyarelerimize verilen bu vazife yanında deniz kuvvetlerimize düşen vazife de şu olacaktır:

Deniz kuvvetlerimizden basta Yavuz olmak üzre bir kısmı 29 Birinci Teşrin günü İstanbul limanında toplanmış olacaktır. O gün İstanbulda yapılacak olan tezahüratın en canlı ve en heyecanlı bir parçası da hiç şüphesiz deniz kuvvetlerimizin toplu bir halde bu büyük bayrama iştirakleri olacaktır. O gün bir taraftan kara kuvvetlerimizin geçişlerini en güzel en temiz duygularla takip edecek olan kardeşlerimiz bir taraftan da deniz müdafaa kuvvetlerimizi bir arada görmek ve gezmekle en büyük gururu duyacaklardır. İhtiyat filo da o günü İzmitte bulunacak ve oradaki tezahürata iştirak edecektir.

Bu suretle Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü, kara, deniz, ve hava kuvvetlerimizin iştirakile bütün Türk milleti tarafından Türk vatanının her köşesinde ayni heyecan ve ayni bağlılıkla en geniş bir surette yapılacak tezahüratla kutlulanmış olacaktır.

Fakir çocuklara bayramlık

Hayır müesseseleri bayram münasebetiyle bazı kız çocuklara elbise tevzi edecektir. Bu gün sabah saat 10 da Himayeietfal Cemiyetinin Türbedeki İstanbul merkezinde ve Süt damlasında ve Divanyolundaki nahiye merkezinde evvelce kaydedilmiş olan ve ölçüleri alınmış olan çocuklara elbise, ayakkabı, kasket ve saire gibi eşya tevzi edilecektir.

Taklar, gezintiler

Cümhuriyet Halk Fırkası Direkleraası semt ocağı Veznecilerde büyük ve zarif bir tak yaptırmıştır.

Kumkapı nahiyesi dahilinde 12 ye yakın ufak ve büyük tak yapılmıştır. Bu nahiye ayrıca bir vapur gezintisi tertip etmiştir. Ayrıca Kumkapıda mevcut balıkçı kayıkları deniz eğlenceleri yapacaklardır.

Şehir tiyatrosunda temsiller

Onuncu Yıldönümünü kutlulama komisyonundan: 29, 30 ve 31 1 inci Teşrin akşamları saat (21) de Tepebaşında Şehir tiyartrosunda verilecek umumî temsillerin davetiyelerini almak istiyenlerin her gün Halkevi Cağaloğlu merkezine müracaatla almaları ilân olunur.

Yugoslav gazetecileri geldi

Bayramda Ankarada bulunacak olan Yugoslavya gazetecilerinden 12 kişilik bir grup ta dün konvansiyonel trenile şehrimize gelmişler ve akşamki trenle Ankaraya hareket etmişlerdir. Yugoslav meslektaşlarımız şu zevattan mürekkeptir:

Belgratta çıkan Politika gazetesi muharrirlerinden Mösyö Yuvan Mikiç, Vreme gazetesi muharirlerinden Mösyö Milan Tokin, Pravda gazetesi muharrirlerinden Mösyö Brana Simonoviç Saray Bosnada çıkan gazeteler namına Mösyö Hanza Humo (bu zat müslümandır. Bosna Hersekte ıslahat işlerile meşgul olmuş tanınmış bir muharrirdir.)

Lublana'da çıkan Yudro gazetesi muharrirlerinden Mösyö Virant Stanko, keza Lublana'da çıkan Slovenetz gazetesi muharrirlerinden Mösyö Yosip Koşiçek, Zagrapta çıkan Novosti gazetesi muharrirlerinden M. Branko Yuvanoviç, keza Zagrepte çıkan Obzor ve Zvoninie Yutarnititz gazeteleri muharrirlerinden Mösyö Zvoninie Golubiç Üsküpte çıkan Vardar gazetesi muharrirlerinden Mösyö Milan Yuvanoviç, Novisat'ta çıkan Almanca Deustches Volksblatt gazetesi muharrirlerinden Mösyö Franz Hein , Belgratta çıkan İllustra Nedelne mecmuası muharrirlerinden Mösyö Svetovski Miyodrak ve matbuat müdürlüğü memurlarından Mösyö Biyellevatz Hifzi Bey.

Onuncu yıl madalyası

(Maarif Vekâleti hasılatıyla inkılâba ait bir eser bastıracaktır)

Ankaraya gidecek macar heyeti

ANKARA, 27. A .A. — Cümhuriyetin onuncu yıldönümü şenliklerine iştirak etmek üzre Ankaraya gelecek olan Macar heyeti aşağıdaki zevattan mürekkeptir :

I — Ayan meclisi azasından :

1 — Bihar komitesi prefesi Baron Ladislas Vay, ,

2 — İktisat encümeni azasından Kont Paul Bethlen,

3 — Münakalât encümeni azasından Kont Emil, Dessevvffy Hazretleri,

II — Mebusan meclisi azasından ;

4 — Sabık nazırlardan hariciye encümeni reisi M. Yules Pekar Hazretleri,

5 — Hariciye encümeni azasından Baron Balthasar Lang Hazretleri,

6 — Hesabat encümeni azasından M. Bela Somogyi,

7 — İktisat encümeni azasından Baron Vicoas Vay.

8 — Hariciye encümeni azasından M. Etienne Rubinek,

9 — İstida encümeni azasında M. Bele Lukakcs.

10 — Adliye encümeni azansından M. Tihamer Erodi - Harrack,

11 — İçtimai siyaset azasından M. Bela Teglassy,

12 — Ziraat encümeni azasından M. Etienne Kalman,

13 — Adliye encümeni azasından M. Coloman Petro,

III — Tezs ismindeki içtimaî cemiyetler azası :

14 — Sabık nazılardan M. Gabriel Baross Hazretleri,

15 — Litvanya Fahri ceneral konsolosu M. Vitez Josef Pesthy Müller,

16 — M. Josef Pronay,

17 — Debrecen belediye reisi M. Etienne Vasary.

18 — Budapeşte belediye meclisi azasından M. Coloman Coorna,

19 — Adliye nazaretinde müşavir M. Eugene Javorniczky.

20 — Kont Komitasi prefesi M. Bela Soldos,

21 — Ticaret nazaretinde fiyatlar komisyonu azasından M. Bela Majthenyi,

22 — Budapeşte nafia meclisi azasından M. Alexandre Födor,

Yüksek tahsil gençleri

Milli Türk talebe birliği umumî kâtipliğinden :

1 — Yüksek tahsil gençleri 29 birinci teşrin saat 8,30 da Fen fakülte konferans salonunda toplanacaktır.

2 — Saat 9 da da Üniversite meydanında bulunulacaktır.

Aftan istifade Edenler

(Başı 1 inci sahifede)

haneye giderek mahkûm ve mevkufların ilâmlarını, sabıkalarını tetkik edecektir.

Dün cuma olmasına rağmen hapishane ve tevkifhanede hazırlıklar yapılmış ve tetkikat devam etmiştir.

Şimdiden aftan istifade edecek mevkuflar ayrılmıştır. Bugün de mahkûmlar tefrik edilecektir. Yarın sabah mahkûm gazetecilerle darp ve hakaret cürümlerinden dolayı mahkûm olanların derhal tahliyeleri yapılabileceği dün anlaşılmıştır. Kanundan istifade edebilecekleri dün tesbit edilen 500 kadar mahkûm ve mevkuf 15 gün içinde peyderpey tahliye edilecektir. Tarikati salâhiyecilerden , distolculardan ve istiklâl mahkemesi mahkûmlarından olanlar yarın tahliye edilecektir.

İstanbuldan yüzden fazla cinayet mahkûmu da aftan istifade etmektedir. 4 müebbet kürek mahkûmunun cezaları 20 seneye indirilmiştir ki, bunlardan bir tanesinin cezasını ikmal ettiği söylenmektedir.

Yarın sabah ilk tahliye yapılırken tevkifhane ve hapishanede merasim yapılacak müddeiumumî Kenan veya başmuavin Hikmet Bey tahliye edilenlere nasayihte bulunacaklardır.

Fenerbahçe, şampiyonluk yolunda ilerleyor

(Başı 1 inci sahifede)

takımının âtisinden ümitvar olabilmek için kâfi bir sebeptir.

* * *

Birinci devre ile ikinci devrenin tamamile biribirine zıt neticelerinden anlaşılan bu gayri tabiiliğin neden doğduğunu tahlil etmek faydalıdır.

Öyle zannediyoruz ki klüplerini tesis için aylardanberi her türlü müşkülât ve dedikodulara karşı koyarak uğraşmaları neticesinde klübün idarecileri, futbol şubesile meşgul olacak vakit ve imkânı bulamamışlardır.

Yani futbolcular icabı kadar çalıştırılarak ruforme bir hale getirilemedikleri gibi eldeki oyunculardan hangilerinin takımın hangi mevkilerinde daha fazla muvaffak olabileceklerini de tecrübe etmek kabil olamamıştır.

Nitekim birinci devredeki müdafaa hatlarile ikinci devreye çıkan müdafaa hatları arasında, hem misafirlere sayı fırsatı vermiyecek, hem de muhacimlerine iki gol çıkarttırabilecek kadar fark vardı. Bu fark ikinci devrede Ateş Güneşin nisbi bir hâkimiyet tesisine bile fırsat verdi.

İlk devredeki fena neticenin sebeplerinden biri de, hiç şüphesiz bütün takım oyuncularının bilhassa müdafaa ve kalecilerin son derece heyecana kapılmış olmalarıdır. Bu heyecan, bir aralık kendisini o kadar hissettirdi, ve futbolcuları biribirine öyle emniyet edemez bir hale getirdi ki, Romanyalılar yedi dakika içinde dört gol çıkarmalarına imkân verecek bir boşluk karşısında bulundular.

Hattâ o kadar ki, seyircilerin hemen hepsi altı sıfır biten ilk devreden sonra Ateş Güneşin ikinci devrede bir o kadar daha veya daha fazla gol yiyeceğine kanaat getirmişti. Hlbuki, ikinci devre yukarıda da yazdığımız gibi müdafaada yapılan ufak değişikliklerle birinci devreye kıyas edilemiyecek derecede Ateş Güneşin lehine tecelli etti.

* * *

Oyunu anlatmak lâzım gelirse çok fena bir oyunla ancak 15 inci dakikaya kadar Romanyalılara mukavemet edebilen Ateş Güneş muvinlerinin, müdafilerinin ve kalecilerinin uğradığı panik yüzünden kısa zamanda beş gol yedi.

Romanyalılar altıncı gollerini de penaltıdan kazandılar.

İlk devrede oyuna:

Ulvi
Mehmet Nazif — Asım
Hasan — Bülent — Rıza
Rebii Lâtif Ali Necdet Kemal

Bu şekilde çıkan Ateş - Güneş ikinci devreyi ve oyunu şu teşekkül ile bitirdi.

Nejat
Küçük Mehmet — Asım
Muammer — Kâmran — Rıza
Rebii Lâtif Ali Necdet Kemal

Bu devrede Ateş - Güneş daha canlı oynadığı gibi hücum hattı da daha müessir oldu. İlk hücumlarımızın birinde Romanya müdafiinin yaptığı bir penaltı hakemin gözünden kaçtığı halde hasım muhacimi karşısında öyle naçar bir vaziyete düştü ki havadan kaleye giren topu elile çekerek ikinci bir penaltıya sebebiyet verdi. Ve o kadar aşikâr idi ki hakemin gözünden kaçmadı.

Bu golü Necdetin ayağile kazandık. Bu hücumların birinde gene Necdet müdafaaya geçerek ikinci golü de atmağa muvaffak oldu. Devre biterken Lâtif ve Necdetin çektikleri iki kuvvetli şütu kornere çelmeğe muvaffak oldu. Biraz sonra hakem Mister Alenin bitim düdüğü öttüğü zaman, bu suretle Ateş Güneşliler Macar takımına karşı yaptıkları ilk müsabakayi 6 — 2 kaybetmiş oldular.

Fenerbahçe galip

Dün Ankarada Türkiye şampiyonluğu maçlarına gitmiş olan, İstanbul mıntakası şampiyonu Fenerbahçe takımı üçüncü maçını Trabzon şampiyonu ile oynamıştır.

Bu hususta Ankaradaki arkadaşımızdan aldığımız tafsilâtı aşağıya yazıyoruz:

— Bugün bizim takım, Trabzon şampiyonu ile üçüncü maçını oynadı. Oyun, Gazi enstitüsü yanındaki küçük sahada oynandı.

Maçın şekli cereyanı sert bir manzara arzediyordu. İlk devrede biz Zekinin ayağile iki gol attık ve birinci devreyi 2 — 0 bitirdik.

İkinci devrenin son 10 dakikasına kadar hiç gol olmadı. Sarı lâcivertliler mütemadiyen hâkim oynuyorlardı. Maamafih sahanın küçüklüğü bizim çocukların tam bir surette oyunlarını oynamasına mani olduğu için gol atamadık.

Maçın neticesine on dakika kala, müthiş bir rüzgârla beraber, yağmur yağmağa başladı. Maç 2 — 0 vaziyette tatil edildi.

Oyun tekrar başladığı zaman Fenerliler gene ayni hâkimiyeti tesis ettiler ve Zeki frikikten bir gol daha attı. Bu suretle üçüncü maçımızı da 3 — 0 kazandık.

Bu suretle, Sarı - Lâcivertliler Türkiye şampiyonluğu yolundaki üç maçında 19 gol atarak mukabilinde bir gol yedi.

Final maçını 29 teşrinievvel saat üçte oynayacağız ve pazar günü İstanbula müteveccihen hareket edeceğiz.

Bu hususta kafile reisi Hayri Celâl Beyle telefonla mülâkatta bulunduk. Fenerbahçe kâtibi umumisi bize şunları söyledi:

— Trabzon takımı fena değil, çok canlı oynayan fakat kale önünde beceriksizlik yüzünden şüt atamayan bir takım. Bizim takım final de oynayacağı için, biraz gevşek oynadı. İlk iki golü birinci devrede attık. Üçüncü golü haftayımın sonuna üç dört dakika kala frikikten attık. Takım şu surette çıkmıştı:

Hüsamettin
Ziya — Fazıl
Esat — Fikret — Cevat
Şaban M. Reşat Zeki Muzaffer
Niyazi

Çocukların hepsi sıhhattedirler. Neşeleri ve moralları düzgündür. Bu maçları çok kolaylıkla geçiriyoruz. Bunda da saik, İstanbulda çok sıkı bir surette çalışmış olmamızdır. 29 teşrinievvelde Final maçını İzmirspora karşı oynayarak 30 da İstanbula müteveccihen hareket edeceğiz.

Taksim stadypmunda

Dün Taksim stadyomunda Galatasaray birinci ve ikinci takımile Vefa birinci, ikinci takımları oynadılar. Neticede Galatasaray iki oyunda 4 — 0 , ve 2 — 0 olmak üzere kazandı.

Pazar günkü maç

Pazar günü Kadıköydeki Fenerbahçe stadında, dün Şişli takımı ile oynayarak 2 — 0 kazanan Pera takımı ile, Tamışvar takımı ikinci maçını oynayacaktır. Ondan evvel Moda ile Şişli takımları bir maç yapacaklardır.

Bursa takımı geliyor mu?

Haber aldığımıza göre gayri müttefik klüplerimizin en kuvvetlilerinden olan Karagümrük takımı, Bursadan bir takım getirerek bayramda oynamak istemiş ve Bursaya yazmıştır. Bu hususta kat'i netice alınamamakla beraber, Bursa takımının gelmesi kuvvetlidir. Kendi kendilerine ve hiç bir yardım görmeden takım celbedebilecek kadar taazzuv etmiş olan Karagümrük takımı muhitte hakikaten iftihara değer bir varlık göstermektedir. Muvaffakıyet temenni ederiz.

Croos Country

Dün Kollecin arkalarında gayri müttefik ecnebi klüplerine mensup 30 atlet mevsim münasebetile kır koşularına hazırlık olmak üzere 3500 metre üzerinde bir dağ koşusu yapmışlardır. Bu koşu çok iyi netice vermiş ve neticede Andon birinci Vangel, ikinci Teodor , üçüncü gelmişlerdir.

Sovyet misafirlerimiz Ankarada

(Başı 1 inci sahifede)

harbiey reisi Fevzi Paşalar Hazaratının karşılaşmaları çok samimî olmuş; Voroşilov başvekil İsmet Paşa Hazretlerinin ellerini sıkarken şahıslarında rus milleti ve hükûmeti namına Türk milletini selâmladığını söylemiştir. Müşür Fevzi Paşa Hazretlerinin şahıslarında kahreman ve asîl Türk ordusunu selâmladığını söylemiş ve müşarünileyh Hazretleri de büyük kumandanın şahıslarında kahreman ve necip Rus ordularını selâmlamıştır.

Müteakiben Jeneral Voroşilof Hazretleri kendilerine selâm resmini ifa etmekte olan kıtaatı teftiş etmiş ve "Merhaba asker" diye selâmlamıştır. Kıtaat "merhaba" diye mukabelede bulunmuştur. Bu merasimin devamı müddetince Riyaseti cümhur muzikası enternasyonali çalmakta idi. İstasyonun iç ve dışını dolduran çok kalabalık bir halk kütlesinin alkışlarına Jeneral Voroşilov Hazretleri samimî karşılıkta bulunmuştur. Büyük misafirlerimizin refikalarına başvekil İsmet ve Müşür Fevzi Paşa Hazretleriyle hariciye ve millî müdafa vekilleri beylerin refikaları hanımfendilerle maarif vekâleti vekili Refik Bey tarafından buketler verilmiştir.

Misafirler büyük güzergâhı dolduran halkın alkışları arasında otomobillerle doğruca ikametlerine tahsis edilen Ankarapalaş oteline gelmişlerdir. Birinci otomobilde Jeneral Voroşilov Hazretleri, İsmet Paşa Hazretlerinin refikaları, ikinci otomobilde Başvekil İsmet Paşa Hazretleriyle Madam Voroşilov, üçüncü otomobilde de büyük erkânı harbiye reisi Müşür Fevzi Paşa Hazretleriyle Madam Budenny müteakip otomobilde de maarif vekâleti Vekili Refik Beyle Madam Bonov bulunuyorlardı.

Ziyaretler

ANKARA, 28. A. A. — Jeneral Voroşilov riyasetindeki Sovyet heyeti Ankara Palasta bir müddet istirahat ettikten sonra Harici Vekili Tevfik Rüştü Beyi, Başvekil İsmet Paşa, Meclis Reisi Kâzım ve büyük erkânı harbiye reisi Fevzi Paşalar Hazaratını toplu olarak ziyaret etmişlerdir.

Büyük erkânı harbiyeyi ziyaretleri esnasında bir askerî kıta rasimei ihtiramı ifa eylemiştir. Müteakiben Jeneral Voroşilov Hazretleri millî müdafaa vekili Zekâi Beyi vekâlette, maarif komiseri Dubnov da maarif vekâleti Vekili Refik Beyi makamında ziyaret etmişlerdir.

Müşarünileyhimin bu ziyaretlerine otelde iadei ziyaret edilmiştir.

Gazi Hz. heyeti kabul etti

ANKARA, 27. A. A. — Reisicümhur Hazretleri bugün saat 17 de Sovyet başvekâlet vekili ve harbiye komiseri Jeneral Voroşilov Hazretlerini, hariciye komiser vekili M. Karahan'ı, maarif komiseri M. Duvnov'u, icra heyeti azasından M. Krijijanoski'yi ve Ceneral Budenny'yi kabul buyurmuşlardır.

Kabulde Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyfendi ile Sovyetlerin Ankara büyük elçisi M. Süriç ve Moskova büyük elçimiz hazır bulunmuşlardır. Reisicümhur Hazretleri misafirleri üç saat alıkoymuşlardır.

Başvekilin ziyafeti

ANKARA, 27. A. A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri Jeneral Voroşilov un riyasetindeki Sovyet heyeti şerefine bu akşam Ankara Palasta bir ziyafet vermiştir.

Ziyafette B. M. Meclisi Reisi Kâzım, büyük erkânı harbiye reisi Müşür Fevzi Paşalar Hazaretiyle Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey, heyeti vekile erkânı, C. H. Fırkası kâtibi umumisi Recep, Fırka erkânı, Riyaseti Cümhur kâtibi umumsîi Hikmet, Hariciye Vekâleti kâtibi umumîsi Numan Rifat Beyler, Sovyetlerin Ankara Sefiri M. Suriç, Moskova büyük elçimiz Hüseyin Ragıp Bey, Ankara Valisi Nevzat Bey, hariciye vekâleti ve Sovyet sefareti erkânı ile yerli ve ecnebî matbuat mümessilleri hazır bulunmuşlardır.

Başvekilin nutku

ANKARA, 27. A. A. — Ceneral Voroşilov'un riyasetindeki Rus heyeti şereflerine Ankarapalasta verdiği ziyafetin sonunda Başvekil İsmet Paşa Hazretleri şu nutku irat buyurmuşlardır :

" Reis Hazretleri,

" Gazi Mustafa Kemal, Türklerin şiddetli bir azimle istiklâlleri için yapmış oldukları mücadeleyi açalı onbeş sene oldu.

Türkler, millî mizaçlarına ve esaslı menfaatlerine en uygun gelen rejimi kurarak bu mücadelenin zaferle tetviç edilen sene oldu. Türk milleti, bu iki tarih arasında, mevcudiyetinin en kahraman devirlerinden birini yaşadı. Bu devre sefalet ve mahrumiyetle dolu olduğu için iman ile dolu olduğu için kahramandır.

Reis Hazretleri, Mustafa Kemal Türkiyesi, beynelmilel münasebetlerde ilk adımlarını işte bu devirde attı.

İlk münaseebtlere sizinle başladık, İlk dostluğumuzun heyecanını siz hakkettiniz.

Bütün Türklerin önlerinde açılan terakki, sulh ve saadet devresinin onuncu yıldönümünü sevinç ve heyecanla kutluladığı bir anda mukavemetin ve teceddü dün merkezi olan bu şehirde söylenen heyecanlı sözler karşısında Sovyetler hakkında da sarsılmaz ve samimî dostluk sözlerinin bulunması, bu şerait altında, tabii değilmi dir?

Size selâm, dostlar hoş geldiniz.

Menşeindeki bütün güzellikle tarif ettiğim bu dostluk bu kadarla kalmadı, memleketlerimizin karşılık menfaatleri sulh ve fivak davası yolundaki ülkücülükleri ondan ötesini başardı. İlk dostluk münasebetlerimiz başlayalıdanberi, geçen onüç sene içinde bu dostluğun ilerlediğini ve kaynaştığını gördük. Öyleki, Türkiye ve Sovyet sosyalist cümhuriyetleri ittihadi milletlerinin azamî nefine olarak aramızda mesut bir teşriki mesai vucüt buldu.

' Reis Hazretleri,

" Zati devletlerinin aramızda bulunması bu kaynaşmanın en bariz delilidir. Sizi Ankarada, bu dostluk havası içinde ve karşımda bu masada oturuyor gürürken duyduğum bütün sevinci size söylemekligime müsaade ediniz.

" Büyük komşu memleketin siyasetini idare eden efendiler, siz de hoşgeldiniz. Bize dostluk getirdiniz, biz de size ayni kuvvetle, ayni samimiyetle ve Türk-Sovyet münasebatının atisine olan ayni iymanla mukabele ediyoruz. Ankarada ikinci defa kabul etmekle bahtiyar olduğumuz eski dostumuz M. Karahan'ı yürekten selâmlamayı bu esnada çok güzel bir vazife bilirim.

Hakiki menfaatlerimizin karşılıklı olarak iyi anlaşılmasına, müessesesatımız hakkında tam ve mutlak riayet esasına istinat eden münasebetlerimiz. elbetteki mütemadiyen artan bir yakınlık ve daima daha açık ve feyizli olan bir teşriki mesai istikametinde tekâmül edecekti.

Bu on üç senelik tarihin hiç bir anında birbirimize karşı olan düşüncelerimiz de her hangi bir zaaf, her hangi bir şüphe kaydetmedik, Milletler münasebatına bundan daha güzel bir dostluk ve sadakat misali gösterilebilir mi ? Sulhun istikrarı için yaptığımız sıkı teşriki mesai kadar güzel bir eser zikredilebilir mi ?

" Reis Hazretleri,

" Sizin yüksek şahsiyetiniz, dost memleketin menfaatlerine olan hizmetlerinizi, bunca büyük ve güzel eserler arasında ihtilâlin en şanlı yapıcılarından biri olarak parlak simanız beni şunları söylemeye sevkediyor :

" Türkiye , bu ziyaretinizle, Sovyet hükûmeti tarafından kendisine karşı gösterilen dostluğun mana ve kıymetini tamamen müdriktir. Nasıl ki, Türkiye de geçen sene yaptığımız Moskova ziyaretile memleketinize dostluğunun tam ve şamil bir delilini göstermişti. Moskovadan ne silinmez bir hatıra muhafaza ediyoruz. Türkiyenin Sovyetlere karşı esasen belli olan hissiyatı hakkında verdiğimiz teminat orada ne kadar heyecanla karşılanmıştı.

İktısadi, smai, ziraî ve harsî bütün sahalarda girişilen muhteşem kalkınma eserin orada gözlerimle gördüğüm fili ve çok parlak neticeleri bir an olsun hatırımdan çıkmıyor .

Fakat Moskovayi anarken, bütün hatıraların üzerine Stalinin büyük simasi yükseliyor. Bu masadan kendisine hakkındaki derin takdirlerimi ve Türkiye Cümhuriyeti hükûmetinin bütün kardeşce dostluğunu arzetmek isterim.

" Reis Hazretleri,

" Ziyaretiniz, şanlı bir mazi karşısında ve istikbale olan imanımız önünde hepimizin mütehassis bulunduğu bir anatesadüf ediyor. Türk-Sovyet dostluğunu güzel mazisi ve onu bekleyen güzel istikbalin önünde de ayni veçhile mütehassis bulunduğumuzu size söylemekten daha güzel bir dostluk delili verebilir miyim?

Bu maziden kuvvet alarak ve bu istikbale iyman ederek kadehimi M. Kalinin Hazretlerinin sihhatine, Sovyet sosyalist Cümhuriyetleri ittihadı milletlerinin saadet ve refahına, sizin şahsi sıhhatinize, dostlarımız Karahan, Dubnov, Suritz, Krijijanovski, Mudenny'nin ve bütün arkadaşlarımızın sihhatine kaldırır, Madam Voroşilovğ Madam Dubnof, Madam Budenny'nin bizi ziyaret etmek lütfünde bulunduklarından dolayi kendilerine minnettar kalarak hararetle teşekkür ve Madam Suritz'e de sihhatler temenni eder, Türk Sovyet teşriki mesaisine, büyük ve sarsılmaz Türk-Sovyet dostluğuna içerim.

C. Voroşilov'un cevabı

Jeneral Voroşilov Hazretleri İsmet Paşaya cevaben Rusça olarak şu nutku söylemiştir:

«Başvekil Hazretleri,

«Söylemiş olduğunuz heyecanlı dostluk sözlerinden derin bir surette mütehassis oldum. Bu hislerden ve memleketinizde geçtiğimiz yollarda kendiliğinden gösterilen ve bizi müteheyyiç etmiş olan bir tek samimî kardeşlik tezahürlerinden dolayı dostane teşekkür ederim. Ben ve Sovyet şuraları ittihadı hükûmetinin şenliğinize göndermiş olduğu arkadaşlarım, bu kadar samimî dostluk ifadelerini tamamiyle, bunların derin akisler hasıl etmekten hali kalmıyacağı Sovyet Rusya milleti hesabına kaydediyorum.

' Başvekil Hazretleri, milletlerimizin birbirine gayet sıkı dostluk bağlariyle bağlı olması keyfiyeti bütün cihanca malûmdur. Ve hiç bir yerde ve hiç bir kimsede şüphe uyandırmamaktadır. Dostluk dediğim zaman, bundan, arkasında menfaatlerin arizî terafikleri ve muvakkat birlikleri gizli olan diplomasî formüllerini kastetmiyorum. Milletlerimiz arasındaki dostluğun bu kabil dostluklara benzer tarafı yoktur. Bizim dostluğumuza tecrübe edilmiş dostluk derler ve zannedersem bu tabir en doğru tabirdir.

Dostluğumuz iki millet için tarihî büyük mihnet senelerinde başlamıştır. Bu dostluk senelerce süren mücadele esnasında, büyük devreyi takip eden ıslahane imar seneleri zarfında ve her iki millet ve onların hükûmetleri tarafından sulh davasını tehdit eden tehlikelere karşı onu himaye için sarfedilmiş faaliyetlerle tecrübe edilmiştir. Bu artık hiç bir tecrübeden korkusu kalmamış olan bir dostluktur.

Türkiyede cümhuriyet ilânının bu onuncu yıldönümü günlerinde Sovyet Rusya milletleri, sizinle birlikte Türk milletinin istiklâli için yapmış olduğu şerefli ve kahramanane mücadeleleri anmaktadır. Bu mücadelenin nihayet derecede müşkül olmuş olduğunu biliyoruz. Fakat Türk milleti işitilmemiş gayretler, çok ağır fedakârlıklar ve hatıraları önünde hürmetle eğilmekte olduğumuz genç Türkiye cümhuriyetinin güzide evlâtlarının hayatı pahasına bu cidalden müzaffer çıkmıştır.

Memleketimizin milletleri Türk milletinin istiklâli için yapmış olduğu büyük cidali çok büyük bir teveccüh ve çok büyük tesanüt hislerile takip etmiştir.

Kahramanane mücadelenizin ehemmiyet ve şümulünü tamamile anlayabilmiş ve takdir etmiş olan millet, ancak kendisi de ayni devrede ecnebi emperyalizminin sulh muahedesine karşı mevcudiyeti için mücadele etmiş olan bizim milletimiz olmuştur. İşte bu sebepten dolayı milletlerimiz , bu müşkül zamanlarda, biribirine teveccüh ve muhabbetin ve mütekabil müzaheretin kardeşçe elini uzatmışlardır.

Bu, menfaatlerimizin müşterek olmasından ve her iki millet her ikisinin de istiklâllerine suikast eden düşmanlar karşısında kalmış olmalarından ileri geliyordu.

Sovyet işçileri Türk milletini bu mücadeledeki şerefli muzafferiyetini daima iki memleketimizin müşterek muvaffakıyeti addediyorlardı. İşte bu sebepten dolayı Sovyet Rusya milletlerinde Türkiye milletine ve memleketi için, hakları için, istiklâli için yapmış olduğu büyük cidalde onun başında bulunanlara karşı teveccüh ve muhabbet hisleri çok kuvvetlidir. İşte tecrübe edilmiş uzun dostluğumuzun tarihî membaları budur.

Menfaatlerin derin iştiraki milletlerimizin gayretleri kendi devletlerinin inkişaf ve tesisine doğru tevcih edildiği imar senelerinde de devam etmiştir. Bu menfaat iştiraki, Türkiye ve Rusya milletleri arasında teessüs etmiş olan siyasî ve iktısadî münasebetlerin bütün mahiyetinde kendini göstermiştir.

İstikbalin bize cümhuriyetçi Türkiye ile Sovyet Rusya arasındaki dostluk münasebetelrinin ve iktısadî ve harsî rabıtaların mütemadiyen inkişaf edeceğini, kuvvet bulacağını vadetmekte olduğuna katiyen eminim. Bu hâdiseyi çok hususî bir fark ile kaydediyorum. Zira memleketlerimiz arasındaki mütezayit mukarenet mevcudiyetlerinin ilk gününden itibaren, yeni Türkiye ve Sovyet Rusyanın katiyen fütura kapılmaksızın azim ile uğrunda mücadeleye devam etmekte oldukları cihan sulhu için de gayet kıymetli bir hizmet temin etmektedir.

"Başvekil hazretleri, Siz de benimle beraber kabul edersiniz ki, bütün sulh dostlarının, her zamandan ziyade bu son seneler zarfında, milletleri ve memleketleri kanlı muharebelere karşı himaye etmek için gayretlerini on misline çıkarmaları için bir çok sebepler vardır.

Bu sebepten dolayı milletlerimiz ve hükûmetlerimiz sulh için mücadele eden kuvvetleri tarsin etmek ve sulha düşman olan kuvvetlere gem vurmak için son zamanlarda çok azimkârane bir cidalde bulunmuşlardır. Fakat şu ciheti de kaydetmeliyim ki, sulh için yapmış olduğumuz bu müşterek cidalde, şayet Türkiye ve Sovyet Rusya milletlerinin sakinane çalışmak azimleri ellerimizde bulunur her vasıta ile istiklâl hakkımızı, yeni hayatı vücuda getirmek hakkımızı müdafaa etmek hususunda kat'i azim, daimî temayülün müzaheretini görmemiş olsaydık, müdafaa kıyet elde edemezdik. Biz her türlü fütuhat emellerine tamamile yabancıyız. Ordularımız sulh amilleridir. Fakat sulh için mücadele ederken devamlı surette memleketimizin müdafaa kabiliyetini takviye ve orduларımızın satvetini inkişaf ve tekâmül ettirmeyiliz.

Sulh için yapmakta olduğumuz mücadele, ne kadar azimkârane ve ne kadar anudane olursa yeni harpler, yeni harabiler ve milletlerimizin istirapları tehlikesini o nisbette azaltmaya muvaffak olurız.

Halihazırda sosyalist binasının ikinci beş senesine ait planı muvaffakiyetle tahakkuk ettirmekte olan Sovyet Rusya milletleri Türk milletinin iktisadî ve harsî sahada elde ettiği muvaffakiyetleri pek büyük bir dikkat ve memnuniyetle takip etmektedir.

Batıl akidelerin mazinin miras bırakmış olduğu ahlâkın ve müessesatın kati surette köklerinden sökülüp atılması memleketimizin simasını değiştirmiş ve harsî terakki sahasında hayret uyandıran muvaffakiyetleriniz için müsait şartlar yaratmıştır.

Türkiye Cümhuriyetinin iktisadî iymar sahasındaki eskiden cümhuriyetin ilânından evvel Türkiyede mevcut olmıyan sinaî teşebbüslerin yapılması, Türk iktisadiyatı için son derece faydalı olan demir yolları inşaatı, nihayet Türk hükûmetinin millî sanayiin neşvünemasını ve memleketin iktisadî istiklâlinin müdafaasını istihdaf eden gayet mühim bir çok tedbirlerinin muvaffak olması gibi büyük muzafferiyetini gördükçe çok derin bir memnuniyet hissediyoruz. Sanayi sahasında mütekabil teşriki mesai için yollar açılmış olduğundan dolayi ayni surette memnunuz.

Burada Türkiye ile Sovyet Rusyanın harsî ve ilim sahasında mütemadiyen artan fazla rabitalarını da kaydetmek icap eder. Memleketlerimiz arasında sağlam dostane münasebetler, dahilî ve beynelmilel vaziyetlerimizin kuvvet bulması, daha şimdiden münakaşa götürmez neticeler vermiş olan feyizli teşriki mesai için önümüzde daha geniş imkân sahaları açmaktadır.

Başvekil Hazretleri, zati devletlerini temin edebilirim ki, Sovyet Rusya hükûmeti iktisadî ve harsî sahalarda tecrübelerin teatisi esasına müstenit olan bu teşriki mesaiyi istikbalde de inkişaf ettirmeye kat'i surette azmetmiştir.

Kadehimi, Türkiye Reisicümhuru Hazretlerinin ve çok büyük bir sevgi ve muhabbet hissî ile onun en yakın silâh arkadaşı Başvekil Hazretlerile muhterem refikalarının ve şerefli Türk ordusunun büyük erkânı harbiye reisi Müşür Fevzi Paşa Hazretlerinin, dostumuz Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyin, dostumuz millî müdafaa Vekili Zekâî Beyfendinin, B. M. Meclisinin muhterem Reisi Kâzım Paşa Hazretlerinin, Türkiyenin Moskova sefiri Hüseyin Ragıp Beyfendinin ve burada hazır bulunan kahraman Türk ordusu mümessillerinin sihhatine kaldırırım,

Yaşasın Sovyet - Türk dostluğu.

Yaşasın Türk Cümhuriyetinin onuncu yıldönümü,

Yaşasın büyük Türk milleti

3 üncü kolordu ilânları

Adapazarı Askerî satın alı Komisyonundan:

Adapazarındaki Kıt'at ihtiyacı olan 1200 kilo makarna 600 kilo gaz yağı açık münakasa ile alınacaktır. İhalesi 5/11/9 Pazar günü saat 10 da Adapazarında Maliye dairesinde yapılacaktır. Taliplerin şartnamesi görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için o gün vaktinden evvel Komisyonda bulunmaları. (3339) (5402) 731

* * *

Çorlu Askerî Satın alı Komisyonundan :

Çorlu İstasyonu civarındaki Askerî kışla helâlarının yağım inşaatı açık münakasa konmuştur. İhalesi 1-11-93 çarşamba günü saat 14 te Çorluda yapılacaktır. Talipleri şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teminatlarile Çorlu Askerî Satınalma komisyona müracaatları. (5449)

* * *

Çorlu Askerî SA. AL. Komisyondan :

Tekirdağındaki kıt'alar için açık münakasa ile 300,0 kilo odun satın alınacaktır. İhalesi 31-10-933 salı günü saat 14 tedir. Şartnameyi görmek için İstanbulda 3. K. K. ve Çorluda Fırka SA. AL. KO. larına ve münakasaya iştirâk edeceklerin o gün ve vaktinden evvel teminatlarile Çorluda Fırka SA. AL. KO. naracatları. (3354) (559

* * *

K. O. ve 1. F. Kıt'a ve müesseseler ihtiyacı için 300,00 kilo Un kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 1-11-933 cumartesi günü saat 14 tedir. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektuplarile birlikte Fındıklıda Üçüncü Kolordu satın alma komisyonuna müracaatları. (454) (569

765

Dakik Ziya Yavruları sağlıklı kuvvetli ve sevimli olarak büyüktür.(81

721

Devredilecek İhtira Beratı

Otomatik silâhlarda islahat hakkında ki ihtira için istihsal edilmiş olan 3 Sani 1925 tarih ve 359-356 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir ve yahut icara verilmesi teklif olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın İstanbulda Bahçe Kapuda Taş Hanında 43-numaralarda kâin vekili H. W.Stock Efendiye müracaat etmeleri ilân olunur.

(9080) 7889

FARUKİNİN
Cici Pudrası
Coty pudrasının tıpkısıdır.
Bir kere deneyiniz. (9083)

Dr. A. KUTİEL
Karaköy, Topçular caddesi No. 33
(7971) 6997

BENE BERİT CEMİYETİ

Cümhuriyetin onuncu Yıldönümü münasebetile 30 Birinci Teşrin tarihinin müsadif pazartesi saat 17 de Cemiyetin salonlarında verilecek olan danslı çayın tekmil azalar aile ve dostlarile birlikte davet olunur.

Bir beyaz zehir fabrikası

daha meydana çıkarıldı

Sekiz kişi zan altına alınmıştır

Gümrük muhafaza teşkilâtı beyaz zehire karşı açtığı mücadelede yeni bir muvaffakıyet daha kazanmış ve merkezi hariçte olan beynelmilel bir morfin ve kokain kaçakçı şebekesinin İstanbul teşkilâtını meydana çıkartmıştır.

Muhafaza teşkilâtı bir müddettenberi bu teşkilâtın mevcudiyetini hissediyordu ve takiple meşgul oluyordu. Bu kaçakçı şebekesinin İstanbul teşkilâtının Şişli veya Pangaltı taraflarında olduğu da tesbit edilmişti.

Nihayet muhafaza istihbarat bürosu evvelki gün Pangaltıda bir evde bu şebekeye ait bir fabrikanın bulunduğunu hissetmiş ve ev zabıtanın da iştirakile taharri edilmiştir.

Eve girilince ilk hasıl olan zan yanlış bir yol takip edildiği noktasında temerküz etmiş, fakat evin içi daha sıkı bir şekilde araştırılınca morfin ve eroin imalâthanesi meydana çıkmıştır. Bu ev Damilâti Matarya isminde birine aittir. Maamafih elde edilen deliller buranın gene İstanbulda bulunduğuna şüphe edilmiyen bir fabrikanın şubesi olduğunu göstermiştir.

Bunun üzerine iş İstanbul zabıtasına devredilmiş ve ikinci şube müdürü Demir Bey bu işle bizzat meşgul olmağa başlamıştır.

Dün akşama kadar sekiz kişi tevkif edilmiş ve bazı kimseler zan altına alınmıştır.

Zabıta dün akşama kadar asıl fabrikanın meydana çıkarılması için uğraşmış ve aldığımız malûmata göre, bazı yerlerde araştırmalar yapmıştır.

Fabrikanın meydana çıkarılacağı muhakkak görülmektedir. Dün yakalanan kaçakçılar içinde Fransa ve Yunanistanda mahkûmiyeti olan beynelmilel beyaz zehir kaçakçılarından biri vardır.

...Medritzki ve sair zevat hazır bulun- | bahara kadar Macar doktor ve ga- | Macaristanda tenzilat yaptırmağı va- | kılan hususi bir vagon ile Ankaraya gitmişlerdir. M. Boyaciyeff ve Ceneral | lahatgüzar sıfatiyle Bulgar hükûmetini | ğimden dolayı çok memnunum."

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketinden:

Fabrikamızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilodan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani İstanbul'da Sirkeci İstasyonunda veya depolarımızda araba veya kayıkta teslim çuvalda **Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75** Sandıkta **Küp Şekerin Kilosu 39,50** Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon başına beş lira indirilir. İstanbul haricindeki yerlerden yapılacak sipariş bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamamını gönderenler için sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin temamını peşin ödeyenler vagon başına beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres: İstanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30 Telgraf adresi: İstanbul, Şeker Telefon No. 24470.

6992

Asipirol Necati; grip, nezle, baş ve diş ağrılarının kat'î ilâcıdır. Deposu: Bahçekapıda Salih Necati 8140 7213

Türkiye Ziraat Bankası İdare Meclisi Reisliğinden

Vilâyetler ve Murahhasları

Afyon	Meb'usu	Ali Cemal, Kemal Beyler
Antalya	„	Numan, Rasih Beyler
Amasya	„	Ankara Ticaret borsası sabık reisi Salih Bey
Aydın	„	Adnan, Fuat, Mazhar Beyler
Ankara	„	Erzincan Meb'usu Saffet, Ankara Meb'usu Rıfat ve Şakir B. ler
Balıkesir	T. B. M. M. Reisi	Kâzım Pş.H Z. Meb'us İbrahim Pertev Beyler
Bilecik	Meb'usu	Hayrettin Bey
Bolu	„	Dr. Emin Cemal ve Şükrü Beyler
Burdur	„	Mustafa Şeref Bey
Bursa	„	Refet, Rüştü, Emin Fikri Beyler
Çanakkale	„	Ziya Gevher, Şükrü, Osman Niyazi Beyler
Çankırı	Maliye Vekili	Abdülhalik, Çankırı Belediye reisi Sait Beyler
Çorum	Meb'usu	İsmet, Mustafa Beyler
Denizli	„	Necip Ali, Yusuf, Dr. Kâzım Beyler
Diyarıbekir	„	Zülfü Bey
Edirne	„	Faik, Şeref Beyler
Erzincan	„	Abdülhak Bey
Erzurum	„	Aziz. Asım Beyler
Eskişehir	„	Emin, Sivrihisar Belediye Reisi Avni Beyler
G. Ayıntap	„	Kılıç Ali, Nuri Beyler
Gireson	„	İhsan Paşa, Münür Bey
Gümüşhane	„	Hasan Fehmi Bey
İsparta	„	Kemal Turan, Mükerrem Beyler
İstanbul	„	Selah Cimcoz, Ziyaattin İnhisarlar Vekili Rana Beyler.
İzmir	„	Mahmut Esat, Kâmil, Rahmi Beyler
Beyazit	„	İhsan Bey
Kars	„	Baha Tali Bey
Kastamonu	„	Refik, Tahsin, Ankara Meb'usu Halit Beyler.
Kayseri	„	Reşit, Ahmet Hilmi Beyler
Kırklareli	„	Şevket Bey
Kırkşehir	„	Lütfu Müfit Bey
Kocaeli	„	Ali, Ragıp Beyler
Konya	„	Kâzım Hüsnü, Fikret, Enc. Vilâyetten Mehmet Beyler
Kütahya	„	Recep, Hakkı, İbrahim Beyler.
Malatya	Başvekil	İsmet Pş. Hz., Talat Bey
Manisa	Meb'usu	Refik Şevket, Turgut, Aksaray Meb'usu Yaşar Beyler
Maraş	„	Mithat Bey
Mardin	„	Ali Riza Bey
Mersin	„	Hamdi, Süleyman Fikri, Ferit Celâl Beyler
Muğla	„	Nuri, Dr. Avni Beyler
Muş	„	Hasan Reşit Bey
Niğde	„	Afet Hanım ef. Meb'us Halit Beyler
Ordu	„	Recai, Şevket Beyler
Samsun	„	Ethem, Zühtü, Asım Beyler
Seyhan	„	Naci Paşa Ali, Münif, İbrahim Beyler
Sinop	„	Recep Zühtü , Hulusî Beyler
Sırt	„	Mahmut Bey
Sıvas	„	Rahmi, Abdülmuttalip Beyler
Tekirdag	„	Cemil, Faik Beyler
Tokat	„	Süreyya, Mustafa Beyler
Trabzon	„	Daniş ve Kırzade Şevki Beyler
Urfa	„	Ali Saip Bey
Van	„	Hakkı Bey
Yozgat	„	Avni Doğan, Ahmet Avni Beyler
Zonguldak	„	Celâl Sahir, Ragıp Beyler
Elâziz	„	Yusuf Ziya Bey
Çoruh	„	Esat Bey

5908

Istanbul Ziraat Bankasından:

Sıra No.	Semti	Mahallesi	Sokağı	Cinsi	EMLÂK No. sı	Hissesi	Hisseye göre muhammen kıymeti
549	Yeşilköy	Köyiçi	Kuyu ve Ayazma	Kârgir yeni üç dükkân	2-13-15-17-vergi	7/16	3500 T.L
729	Arnavutköy	Arnavutköy	Yenimahalle ve Büyükayazma	ve bir gazino	1-2-3-5-Belediye		
				Kısmen kâgir hane ve dükkân	9-28	1/3	2334 „
584	„	„	Büyükayazma	Ahşap hane	71	1/4	625 „
780	„	„	Heromeya	Ahşap dükkân ve arsa	1/1	1/6	334 „
781	„	„	Yağhane çıkmazı	Ahşap hane	1'	1/3	100 „
782	Yeniköy	Ayanikola	Köybaşı	Kâgir dükkân ve bahçe	244	45/120	450 „
783	Ayvansaray	Atik Mustafapaşa	Hamam	Kâgir hane	1	1/4	250 „
784	Heybeliada	Dağ	Hendek	Ahşap hane	7	1/2	600 „
785	Büyükada	Cami	Şehbal ve Çınar	Ahşap hane ve iki dükkân	1-60-62	3/4	6000 „

Yüzde yedi buçuk pey akçelerile ihale bedelleri nakden veya gayrimübadil bonosile ödermek üzere yukarıda evsafı yazılı gayri menkullerden 785 sıra No. su kapalı zarfla diğerleri açık arttırma suretile satışa çıkarılmıştır. Kat'i ihaleleri 9-11-933 perşembe günü saat 15 te dir. Müzayedeye iştirak edecekler kapalı zarflarını ve pey akçelerini yevmi mezkûrda saat on dört buçuğa kadar yatırmaları lâzımdır. Senei haliye vergisile belediye resimleri müşteriye aittir. (5816)

Yüksek Mühendis Mektebi Rektörlüğünden:

Cümhuriyetin Onuncu yıl dönümü kutlulamak ve mektebimizin tesisinin ellinci senesi münasebetiyle mahı halin otuzuncu pazartesi günü saat on dörtte merasim icrası mukarrer olduğundan İstanbulda bulunan Mühendis arkadaşların iştirâki rica olunur. (5843) 5905

EVKAF MÜDİRİYETİ İLÂNLARI

Kıymeti Muhammenesi Lira	K.	
2580	00	258 metre terbiinde bulunan eski Hacıferhat yeni Binbirdirek mahallesinde Fazlıpaşa sokağında Sultanmahmut türbesi karşısında Klotfarer caddesinde eski 16-18 yeni 20 ilâ 28 No. larla murakkam arsanın tamamı.
652	00	326 metre terbiinde bulunan Kadirga'da Şahsuvarbey mahallesinde Bostan sokağında 15-17 No. lı arsanın tamamı.
525	00	210 metre terbiinde bulunan Langa'da bostancıbaşı Abdullahağa mahallesinde Küçüklanga caddesinde 94 No. lı arsanın tamamı.
500	00	Süleymaniye'de Tiryaki çarşısında 65 No. lı dükkânın tamamı.
1100	00	110 metre terbiinde bulunan Salkımsöğütte Karakihüseyin çelebi mahallesinde Hüdavendigâr caddesinde iskenderağa türbesi arsasının tamamı.
150	00	Çarşuyikebirde Sorguççular hanında alt katta 3 No. lı oadnın tamamı.
150	00	Çarşuyikebirde Sorguççular han derununda 5 No. lı odanın tamamı.
140	00	İstinyede Neslişah sultan camii imamına meşruta hanenin enkazı.

Yukardaki emlâk satılmaküzere 20 gün müddetle ilâna konmuştur. İhalesi Teşrinisaninin 15 ci çarşamba günü saat 15 tedir. Taliplerin pey akçelerile beraber Mahlûlât kalemine müracaatları. (5836)

M. M. V. Hava Müsteşarlığından:

1 — Kayseri Tayyare fabrikası için (13) birinci sınıf tesviyeci ve madeni levha işçisi alınacaktır. Aşağıda yazılı evsafı lâzimeyi haiz olan taliplerin tekmil vesaikile Kayseri Tayyare Fabrikasına müracaat etmeleri.

A — Sanayi mektebi mezunu olup 5-10 sene fabrikada çalışmış olması.

B — İngiliz ölçülerini kullanacak derecede bilği sahibi bulunması.

C — Mani'i istihdam hali olmadığına dair mahalli emniyet müdürlüğü vesikası

D — Bon servis ; hastalıkla malûl olmadığına dair rapor.

E — Ecnebî bir kadınla evli olmadığına dair bir vesika.

2 — Talipler Kayseri Tayyare fabrikası müdürlüğüne müracaat edecekler ve fabrikada, imtihana tabi tutulacaklardır. İmtihanda kazananlar fabrika hey'etince taktir edilen yevmiyeyi kabul eyledikleri takdirde Kayseri'ye kadar olan masarifi mübremeleri de verilecektir. (5910)

Maliye Vekâletinden:

1 — 2257 No. lu madeni ufaklık para kanununa tevfikan Devlet alacaklarına mahsûben 37 kuruştan alınmakta olan beher mecidiye gümüş fiatının sukutu hasabile 34 kuruşa indirilmiş ve bu fiat üzerinden kabul edilmesi için mal sandıklarına tebliğat yapılmıştır.

2 — Cümhuriyet Merkez Bankası da beher 10 gram meskük ve gayri meskük halis gümüşü 17 kuruş 41 santimden satın alacaktır. (5909)

Liseler Alım Satım Komisyonundan

Komisyonumuza merbut İstanbul Erkek Lisesi meslekî kısmı talebesine yaptırılacak olan elbise için (375) metro yerli kumaşa ihtiyaç görülmüş olduğundan 8-11-933 tarihine müsadif çarşamba günü saat 16 da ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Taliplerin kumaş numunesini görmek üzere mezkûr Lisedeki Komisyon kalemine ve münakasaya iştirâk edeceklerin de ihale günü teminatı muvakkate makbuzlarile beraber Komisyonumuza müracaatları. (5760) 7748

OSMANLI BANKASI

% 5 faizli, 1918 tarihli Dahili İstikraz tahvilleri hamillerine

1 Teşrinisani 1933 vadeli ve 32 numaralı kupon bedelinin 1 Teşrinisani 1933 tarihinden itibaren OSMANLI BANKASI 'nın Galata ve Ankara İdareleri ile Vilâyet merkezlerindeki bilûmum şubeleri gişelerinden tediyesine başlanacağı ilân olunur.

20.— Türk lirası itibarî kıymetli beher tahvil kuponuna mukabil kâğıt para olarak 50.— kuruş verilecektir.

Kuponların, numara bordroları ile birlikte ibraz ve teslimi üzerine OSMANLI BANKASI tarafından hamillerine, tediye için 5 (beş) gün sonra getirilmesi muktazi bir makbuz verilecektir.

7771

Devredilecek ihtira beratı

" Cigaralara mahsus hususi kutular" hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 16 Eylül 1929 tarih ve 853 numaralı ihtira beratı üzerindeki hukuk bu kere başkasına devir veyahut icara verileceğinden bu bapta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın İstanbul'da, Bahçekapuda, Taş Hanında 43-48 numaralarda kâin vekili H.W. STOCK efendiye müracaat etmeleri ilân olunur.

(8912) 7804

Devredilecek İhtira Beratı

" Oksijen ve idrojenin elektrik usuli ile istihsali hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 3 T. Sani 1925 tarih ve 358/365 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kerre başkasına devir ve yahut icara verilmesi teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat almak isteyen zevatın İstanbulda, Bahçe kapuda Taş hanında 43-48 numaralarda kâin vekili H. W. Stock Efendiye müracaat etmeleri ilân olunur. (9081)

7890

Deniz Yolları İşletmesi
ACENTALARI :
Karaköy - Köprübaşı Tel. 42362
Sirkeci Mühürdar zade han Tel. :22740

Karadeniz ikinci aralık Postası

Vatan vapuru 29 Birinci Teşrin 18 de Galata rıhtımından kalkacak gidişte Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Gireson, Tirebolu, Görele, Trabzon, Rize'ye dönüşte bu iskelelere ilâveten Of ve Ordu'ya uğrayacak Zonguldağa uğramıyacaktır. (5933)

Karadeniz Üçüncü Aralık Postası

Erzurum vapuru 28 Birinci Teşrin Cumartesi 18 de Galata rıhtımından kalkacak gidişte İnebolu, Sinop, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize Hopa'ya dönüşte bu iskelelere ilâveten Pazar, Sürmene, Polathane, Fatsa, Ünye, Zonguldağa uğrayacak Ordu'ya uğramıyacaktır. (5932)

Mersin Aralık Postası

Anafarta vapuru 28 birinci teşrin pazar saat onda Sirkeci rıhtımından kalkacak gidişte Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Alanya, Mersin'e dönüşte bunlara ilâveten Taşucu, Anamur, Kuşadası ve Gelibolu'ya uğrayacaktır. (5930)

Ayvalık Sür'at Postası

Mersin vapuru 29 Birinci teşrin pazar 17 de İdare rıhtımından kalkar. Gidiş ve dönüşte Çanakkale, Edremit, Ayvalık, Dikili, İzmir'e uğrar. (5931)

Zafiyeti umumiye, iştihasızlık ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görülen

Fosfatlı Şark Malt Hulâsası

Kullanınız. Her eczane de satılır. (8079)

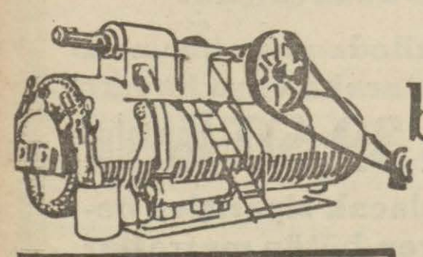

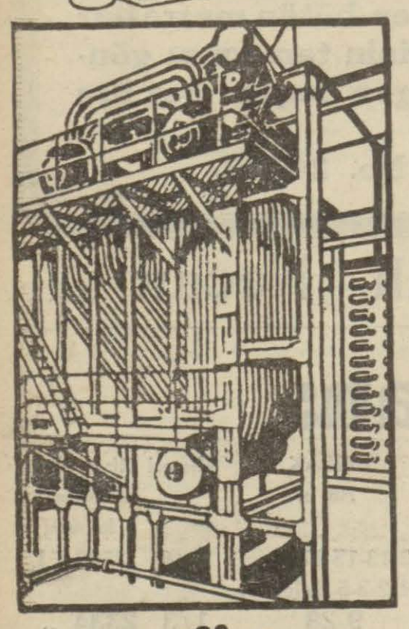

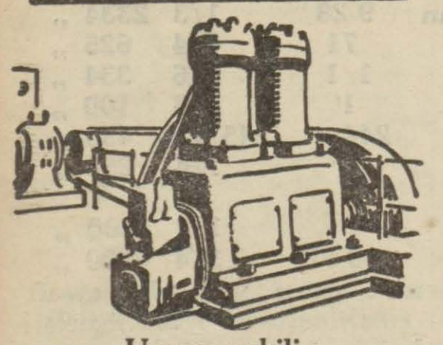

Her zaman bize sorunuz

yapacağınız tesisat ne büyüklükte olursa olsun size kudret istihsali için teklifatta bulunmağa ve plânları ihzara amadeyiz.

Mühendislerimiz her türlü arzularınızı isaf ederler ve tesisatınıza uygun bir makinayı bizde mutlak bulursunuz.

10 beygirden 800 beygire kadar Exzosla çalışan tek silindirli Kondense ile işleyen çift silindirli LOKOMOBİLLERİMİZ vardır.

Yalnız Türkiyede 127 tane R. WOLF LOKOMOBİLİ işlemektedir.

Her büyüklükte ve her şekilde KAZAN imal ederiz.

BUHAR MAKİNALARIMIZ her tarafta tanınmıştır, çok yüksek takat ve tazyiklerle de imal edilmektedirler.

8 beygirden 300 beygire kadar — BUCKAUER — KOMPRESÖRSÜZ. Dizellerimiz fennin en modern kavaninine göre imal edilirler ve her tarafta rağbet görmüşlerdir.

SÜPERHİTER, EKONOMAYSER ve her maddei muhrikaya uyar OCAK TERTİBATIMIZ vardır.

Teklif ve hususî kataloğlarımızı isteyiniz.

Umum vekili :

AHMET RÜŞTÜ ZADE
MEHMET HAYRİ

Telgraf Adresi : MUHAYER İSTANBUL
Telefon : 24420 ve 24429
Sirkeci' Mitat Paşa Han İkinci Kat

MASCHINENFABRIK BUCKAU R.WOLF A-G MAGDEBURG

6994

Cumhuriyet Bayramında

Üsküdar Tramvaylarında Tenzilâtlı Tarife

Üsküdar-Kadıköy ve havalisi Halk tramvayları Şirketinden :

Cümhuriyetimizin onuncu yıldönümünü büyük bir canlılıkla kutlulamak için üç gün sürecek olan şenliklerde muhterem halkımızın gidiş ve gelişlerini kolaylaştırmak üzre 29,30, 31 Birinci Teşrin 1933 tarihinde Tramvaylarımızda tenzilâtlı tarife tatbik edilecektir.

Mutat tarifemize göre vasatî hesapla % 36 nispetinde tenzilâtlı olan bu tarifede yolcu biletlerinde % 38 ve diğer biletlerde % 59 a kadar yükselen büyük bir tenzilât vardır. Fazla izahat için bekleme yerlerindeki tarifelere müracaat.

(8825) (7759)

75 KURUŞA KİLOSU KUŞTÜYÜ

Istanbulda Çakmakçılarda kuştüyü fabrikasında kuştüyü yastık **75** kuruştur. Şilte **10** lira. Yorgan **12** liradır. Salon Yastıkları, kuştüyü kumaşı ucuzdur.

(8138) 7487

Tahlisiye umum müdürlüğünden:

Kumaşı Dairede Mahfuz nümunesine tevfikan gösterilecek fabriakdan alınmak üzere İdare müstahdemini için 230 ilâ 250 takım kışlık elbise ile ayni miktarda kasketin imâli kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. 9 Teşrinisani 933 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 te ihalesi icra kılınacağından taliplerin bu baptaki şartnameyi görmek üzere Galatada Rıhtım Caddesindeki İdarei Merkeziyeye müracaatları. (5703) 7701

Türkiye Ziraat Bankası İdare Meclisi Reisliğinden

Türkiye Ziraat Bankası Umumî hey'eti sureti adiyede olarak ikinci teşrinin 29 uncu çarşamba günü saat 14,30 da Ankarada Bankanın Merkez binasında toplanacaktır.

Murahhas beylerin yukarıda vazılı gün ve saatte teşrifleri rica olunur.

Müzakerat Ruznamesi

1 — 1932 senesi muamelât ve hesabatı hakkında idare meclisi ve mürakip raporile bilânço, kâr ve zarar hesaplarının okunması.

2 — 1932 senesi bilânço,kâr ve zarar hesaplarının tasdiki ile idare meclisi azasının ibrası.

3 — Mürakiplerin 1932 senesi ücretlerinin tayini.

4 — 1934 senesi için iki mürakip ve iki yedek mürakip intihabı. (5907)

Akay işletmesi Müdürlüğünden:

Cümhuriyet Bayramında AKAY hatlarında yapılacak ilâve seferlerin tarifesi İskelelere asılmıştır.

Bayramın üç gün ve gecesi, esasen tenzilâtlı olan biletler müstesna olmak üzere tam bilet ücretlerinden yüzde 50 tenzilât yapılmıştır. (5898)

İST. MR. KUMANDANLIĞI SA.AL. KO. İLÂNLARI

Merkez Kumandanlığına merbut kıt'at ve müessesatın ihtiyacı için 4530 çeki odun 5/11/933 Pazar günü saat 16 da kapalı zarfla satın alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasasına gireceklerin belli saatinden evvel teklif mektuplarını Tophanede Merkez Satınalma komisyonuna vermeleri. (378) (5354) 7314

* * *

Merkez kumandanlığına merbut Kıt'a ve müessesat ihtiyacatı için 8690 çeki odun 5/11/933 Pazar günü saat 15 de kapalı zarfla satın alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasasına iştirak edeceklerin belli saatinden evvel teklif mektuplarını Tophanede Merkez satınalma komisyonuna vermeleri. (379) (5355) 7315

* * *

Harbiya ve merbutu bulunan mekteplerin senelik ihtiyacı için 2300 çeki odun 5/11/933 Pazar günü saat 14 de kapalı zarfla satın alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasasına gireceklerin belli gününden evvel teklif mektuplarını Tophanede Merkez Satınalma komisyonuna verilmeleri. (380) (5357) 7316

* * *

İstanbul Merkez Kumanlığına bağlı kıt'at ve müessesat ihtiyacı için 103,000 kilo Koyun eti kapalı zarfla alınacaktır. İhalesi 8-11-933 çarşamba günü saat 15 te yapılacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatten evvel teklif mektuplarını Taphanede Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonuna vermeleri. (413) (5531) 7538

* * *

İstanbul Merkez kumandanlığına bağlı kıt'at ve müessesat ihtiyacı için 56,000 kilo Sığır eti kapalı zarfla alınacaktır. İhalesi 8-11-933 çarşamba günü saat 14 te yapılacaktır. Şartnamesini görecek lerin her gün ve taliplerin belli saatten evvel teklif mektuplarını Tophanede Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonuna vermeleri. (415) (5533) 7539

* * *

Harbiye Mektebindeki 665 adet boş teneke aleni müzayede ile satılacaktır. Müzayedesi 14/11/933 Salı günü saat 15 de yapılacaktır. Taliplerin Merkek Kumandanlığı Satınalma Komisyonuna gelmeleri (430) (5605). 7540

* * *

Merkez Yiyecek ambarında boş teneke çuval ve küfe gibi yedi kalem eşya aleni müzayede ile satılacaktır. Müzayedesi 14/11/933 Salı günü saat 14 de yapılacaktır. Taliplerin Merkez K. Satın alma Komisyonuna gelmeleri, (429) (5608). 7541

* * *

Ölçme Taburu için 2236 kilo hafif benzin 324 kilo valvalin yağı 225 kilo ham petrol 537 kilo B marka mobiloil yağı 18-11-933 cumartesi günü saat 14 te alenî münakasa ile alınacaktır. Taliplerin belli saatinde teminatlarile Merkez Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (458) (5711) 7734

* * *

Komisyondaki nümunesiyle evsaf ve eşkâlinde olmak üzere 250 adet Karyola 18-11-933 cumartesi günü saat 15 te aleni münakasa ile alınacaktır. Nümunesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatinde teminatlarile Merkez Satın alma komisyonuna gelmeleri. (457) (5712) 7735

Merkeze bağlı kıt'at ve müessesatı ihtiyacı için kırk bin kilo makarna ile On beş bin kilo şehriye 18-11-933 cumartesi günü saat 14 te kapalı zarfla alınacaktır. Taliplerin belli saatinden evvel teklif mektuplarını Tophanede Merkez K. Satın alma Komisyonuna vermeleri. (461) (5748) 7737

* * *

Merkez Kumandanlığına bağlı kıtaat ve müessesatın Mayıs 934 nihayetine kadar ihtiyacı olan 12 kalem sebze 15-11-933 çarşamba günü saat 15 te kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatten evvel teklif mektuplarını Tophanede Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonuna vermeleri. (437) (5675) 7775

* * *

Maltepe Piyade ve atış mektebinin Mayıs 934 nihayetine kadar ihtiyacı olan 12 kalem kışlık Yaş sebze 15-11-933 Çarşamba günü saat 14 te aleni münakasa ile alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatte teminatlariyle Merkez K Satın alma komisyonuna gelmeleri. (436) (5679) 7776

* * *

Dikim evinde teraküm eden 15000 kilo kösele parçasının aleni müzayedesinde verilen fiat az görüldüğünden 6-11-933 pazartesi günü saat 14 te aleni müzayede ile satılacaktır. Müzayedeye iştirâk edeceklerin mezkûr saatte merkez satın alma komisyonunda hazır bulunmaları. (484) (5846) 7867

* * *

Askerî Tıbbiye ve Halıcıoğlu ihtiyat zabit mektebi talebelerinin ihtiyacı için 175 hamam takımı ile 200 peştemal 20 hamam taşma verilen fiat pahalı görüldüğünden 28-10-933 cumartesi günü saat 9,5 da pazarlıkla satın alınacktır. Şrtnamesini göreceklerin her gün ve pazarlığa gireceklerin belli saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (5924)

CÜMHURİYETİN ONUNCU YILDÖNÜMÜNÜN MES'UT BİR HATIRASI

olmak üzre Viyanaya sureti mahsusada sipariş edilen oyunkâğıtları

25 Birinci Teşrin 1933 tarihinden itibaren

Hilâliahmer satış mağazasında

7884 muhterem müşterilerin emrine arz edilmiştir. [9059]

Istanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Baş tabipliğinden:

Tuzla Tahaffuzhanesinde elektrik dairesi pozitif plâkaları akümülâtörlerinin değiştirilmesi açık münakasaya konulmuştur. Münakasa 11 Teşrinisani 933 cumartesi günü saat on dörtte Galatada Kara Mustafa Paşa sokağında İstanbul Limanı Sahili Sıhhiye merkezinde müteşekkil komisyonda icra edileceğinden taliplerin mezkûr merkez levazım memurluğuna müracaatları (5823) 7824

İPEKİŞ'in NEFİS MAMULÂTI

İpek üzerine işlemeli en güzel kadın çamaşırları

En cazip ve zarif pijamalar,

En son Paris modelleri üzerine kimonolar,

Her renk ve desende gömlekler,

ve

ÇOCUK ELBİSELERİ

Cümhuriyet bayramı şerefine fiyatlarda büyük tenzilât...

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLÂNLARI

Eskişehir Deposu kömür tahmil ve tahliyesi işinin kapalı zarfla münakasası 13-11-933 pazartesi günü saat 15 te Ankarada İdare merkezinde yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Eskişehir veznelerinde birer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (5824) 7839

Asgarî 13 ton ücrteine tâbi tutulmak şartile :

Her Nev'i çam, kayın ve gürgen ağaçlarından yapılmış tahta, kiriş, hatıl, direk, lata, kalas, tomruk, sırık, travers halindeki işlenmemiş kerestelerle :

Yumurta, Meyva, sebze sandıkları gibi ambalajlarda kullanılmak üzere işlenmiş ve hazırlanmış tahtalara, 1-11-933 tarihinden itibaren yeni bir tarife tatbik edilecektir.

Bu tarifeye göre alınacak ücretler beher ton ve kilometre için maktuan :

1 den 100 kilometreye kadar 4 kuruştur.

101 den 300 kilometreye kadar 100 kilometre ücretine ilâveten 2 kuruştur.

301 den yukarı kilometreye kadar 300 kilometre ücretine ilâveten 1 kuruştur.

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmesi.

(5833) 7840

700 kilometreden fazla mesafelere yapılacak :

Çimento, alçı, kiremit nakliyatına 1-11-933 tarihinden itibaren yeniden tenzilât yapılmıştır. Tafsilât için istasyonlara müracaat edilmesi. (5834) 7841

Haydarpaşa - Pendik Banliyö kısmında mer'i mektep talebesine mahsus D. D. 49 numaralı yolcu tarifesinin hususî şartlarının 10 uncu maddesi tadil edilmiştir.

1-11-933 tarihinden itibaren bu tarifeye göre aylık abonman kartı alacak talebenin, yirmi beş yaşını doldurmadığına ve kazanç getirir bir iş güçle meşgul olmadığına dair mektep İdaresinden vesika getirmeleri icap edeceği ilân olunur.

7874 (5854)

600 ton yerli Çimentonun kapalı zarfla münakasası 18-11-933 Cumartesi günü saat 15 te Ankarada İdare Merkezinde yapılacaktır. Tafsilât Haydarpaşa ve Ankara veznelerinde ikişer liraya satılan şartnamelerdedir. (5928)

Çankırı vilâyeti Nafia Başmühendisliğinden:

1 — İlgaz - Çerkeş yolunun 33 + 075 ile 36 + 715 inci kilometre arasında ve 3640 metre tulündeki şosa tamiratı esasiyesi 15389 lira 55 kuruş bedeli keşfile 18-10-933 tarihinden itibaren 18-11-933 tarihine kadar bir ay müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — Münakasaya iştirak edecek talipler münakasa umumî ve hususî şartlarına kesbi vukuf eylemekle beraber münderecatını tamamen kabul eylemiş bulunacaktır.

3 — Talipler deruhte eyleyeceği inşaatı becerebilecek derecede iktidari fennîsi bulunduğuna dair mahalleri Nafia Başmühendisliklerinden almış oldukları vesikaları ihale tarihinden lâakal sekiz gün evvel Çankırı Nafia Başmühendisliğine ibraz ve tasdik ettirmeleri lâzımdır. Bu usule riayet etmiyenler münakasaya iştirak edemiyeceklerdir.

4 — İhale 18-11-933 tarihine müsadif cumartesi günü saat on beşte icra kılınacağından talipler yüzde yedi buçuk nisbetindeki teminat akçelerile beraber kapalı teklif zarflarını ihale saatinden evvel makamı vilâyete vermiş olacaklardır.

5 — Teklif zarfları Encümeni Vilâyette talipler müvacehesinde açılarak en muvafık teklif sahibine ihale edilecek fazla malûmat almak isteyenler Çankırı Nafia Başmühendisliğine müracaat edecektir. (5814) 7820

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.